

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE
TASSA RISCOSSA

GORIZIA
ITALY

NAŠ UVODNIK



Komu zaupam?

Pred kratkim je Claudio Magris napisal zanimiv članek, v katerem omenja nekega avstrijskega častnika, ki je pokopan pri Proseku in ki je, preden je šel v vojno, določil, naj se njegov sin imenuje Adam. Simboliziral naj bi novega človeka, rešenega bolesti preteklosti, notranje prenovljenega, z začetkom nove zarje.

Toda vemo, da iz tiste morije ni nastal noben nov človek, čeprav so mnogi umrli za svetle ideale. Ta novi človek se ni rodil niti po socialni in kulturni revoluciji našega stoletja.

Pojavil se je fašizem, za njim nacizem, nato komunizem. Vsi trije so obljubljali novo dobo, novega človeka, toda z novim nasiljem, tiranstvom, prelivanjem krvi nedolžnih. Hoteli so ustvariti svojega »novega« človeka. Po Evropi so korakali v paradi vojaštva in orožja, da je bilo strah in groza. Zdeli so se mogočni. Sedaj so v pepelu.

Nastalo je odporništvo, ki je zajelo množice ljudi.

Prišli smo do proslave 50-letnice. Toda kaj proslavljam? To, kar hočejo tisti, ki se štejejo med zmagovalce? Taki, ki zopet vsiljujejo svojo resnico, ki ni resnica?

Vizija avstrijskega častnika je naivna. Človek ostaja vedno enak v vsaki dobi, z vsemi vrlinami in slabostmi.

Revolucionarji pa večkrat postanejo podobni tistim, proti katerim so se sami malo prej borili. Kako naj danes slavimo zmago nad nasiljem, če se med nami pojavlja enako nasilje z novimi osebami?

V današnji zmedi dviga glavo desnica, ki se predstavlja kot rešiteljica pred ne vem katerim sovražnikom in vsiljuje svoje sodbe.

V levici vlada zmeda z vrnitvijo novega nasilja, kar je dokazalo vedenje levičarjev na milanskem trgu prav ob proslavi v spomin na osvoboditev. Zopet se moramo torej boriti proti takemu postopanju.

Kot katoličan, kot veren človek ne zaupam ne eni ne drugi strani, ne zaupam v njih demagoške besede; zaupam le v Besedo, ki me ne bo nikoli prevarala.

g.s.

Enotna proslava 50. obletnice osvoboditve in zmage nad nacifašizmom v Doberdolu

V nedeljo je bila v Doberdolu v popoldanskih urah velika proslava ob 50-letnici zmage nad fašizmom in osvoboditve. Veličastno proslavo sta organizirali obe krovni organizaciji Slovencev v Italiji SSO in SKGZ. V občinskem parku v Doberdolu se je v prijetnem pomladanskem vremenu zbralo več tisoč ljudi, ki so prišli na pomembno zborovanje od vsepovsod, celo iz Benečije in Slovenije. Zelo pomembno je, da sta osrednjo proslavo organizirali obe krovni organizaciji, saj se osvoboditve in tudi zmage nad fašizmom ne sme ideološko opredeljevati. Slovenci smo v Doberdolu pokazali, da znamo složno gledati tudi na zgodovinska dejstva, ki so nas v preteklosti žal prevečkrat ločevala.

Na velikanskem odru so v režiji

SSO, nato pa namesto zaradi bolezni odsotne Valentine Humar govoril v imenu mladih zamejskih Slovencev. Z veseljem smo poslušali njegov govor, saj je bil nevsakdanji. Dotaknil se je argumentov, o katerih se običajno na takih prireditvah nikdar ne govori. Terpin je namreč povedal, da je vesel, da je končno konec proslav, ki so jih prirejali samo eni. Pomembnost skupne proslave je videl v tem, da lahko na njej enakovredno sodelujejo tudi katoličani, ki jih v partizanskih vrstah gotovo ni manjkalo. Predvsem pa je bil ta govor pomemben zato, ker se je prvič v naši sredi in na tako množični manifestaciji odkrito o tem spregovorilo.

Glavni govornik doberdobskega srečanja je bil direktor Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta Miro-

marka nadomestek za prave vrednote. Obenem je povedal, da smo imeli Slovenci s Primorskega v osvobodilnem boju popolnoma drugačno vlogo kot ostali Slovenci, saj v naših krajih skorajda ni bilo človeka, ki ni bil proti fašizmu in raznarodovalni politiki; pozival je k slogi in vzajemnemu spoštovanju, bil za strpnost in večje zaupanje v svoje moči in v prihodnost.

Na doberdobski proslavi je prisotne za italijansko državo pozdravila v italijanskem jeziku deželna odbornica Viviana Londero.

Prisotne v Doberdolu je pozdravil tudi predsednik slovenskega parlamenta Jožef Školč. Pozitivno je ocenil nastanek slovenske države in izrazil zaupanje v boljšo prihodnost. Pred začetkom slavja so prebrali tudi telegram slovenskega pre-



Pogled na veliko množico ljudi v Doberdolu (Foto Kroma)

Emila Aberška nastopali mladi recitatorji z Goriškega, kulturni spored pa so dopolnjevali godba na pihala Kras in goriški združeni pevski zbori. Prvi je večtisočglavo množico pozdravil doberdobski župan Mario Lavrenčič, ki je spregovoril v slovenščini in italijanščini ter pozdravil tudi visoke goste, ki so se udeležili proslave. Lavrenčič je poudaril pomembnost takega načina proslavljanja in seveda tudi zmage nad fašizmom. Na dan proslave je namreč potekalo natanko 50 let od dneva, ko so v kraško vas vkorakali partizani Gradnikove brigade, kar je pomenilo za Doberdob konec vojne in svobodo.

Za Lavrenčičem je nastopil odvetnik Damijan Terpin, ki je najprej pozdravil zbrane kot predstavnik

slav Košuta, ki je šel takoj v središče problema. Povedal je, da je vesel skupnega praznovanja vseh slovenskih ljudi in očrtal pomen osvoboditve izpod fašizma za vse primorske ljudi. Ko je govoril o tem, je poudaril dejstvo, da Primorci nismo spoznali Italije pred fašizmom, ki je bil za nas izredno hud; nadalje je spregovoril o partizanskem vojskovanju in o tem, kako bi končno že enkrat morala nastopiti sprava med vsemi Slovenci. Pomembne besede je rekel tudi na račun italijanskega večinskega naroda, ki manjšini nikakor noče dodeliti pravic in zaščitnega zakona. V svojem dolgem govoru se je dotaknil tudi slovenske države in z žalostjo ugotovil velik padeč vrednot v Slovenij, kjer postaja nemška

dosednika Milana Kučana.

Proslava v Doberdolu je pokazala, da slovenski ljudje v zamejstvu lahko složno nastopamo, ko gre za pomembne proslave in zadeve. In osvoboditev izpod fašizma je bila za slovenski narod še kako pomembna stvar! Proslava v Doberdolu pa je tudi pokazala, kako pomenljivo je, da se na preteklo zgodovino začne gledati z večjo mero strpnosti in z vzajemnim spoštovanjem. Skupna preteklost je namreč last vseh in prav je, da se zavedamo, da je skupna. Na napakah se moramo učiti, iz preteklosti pa nam lahko še vedno sveti luč vseh tistih ljudi, ki so trpeli, se borili, dali svoja življenja za obstoj slovenskega naroda.

jp



Ob letošnjem 1. maju - prazniku dela je bila glavna manifestacija v Brindisiju. Fotografija (Foto Kroma) prikazuje tržaški sprevod. Vsi govorniki so poudarjali predvsem veliko pomankanje novih delovnih mest in naraščajočo brezposlenost

Papeževa enciklika Evangelij življenja in zakon št. 194 o splavu

4. del: Pravica ali izjema?

Če sprejmemo trditev, da zakoni niso cilj, ampak (spremenljiva) sredstva za urejanje človeškega družbenega sobivanja v smislu varstva miru in iskanja ter zagotavljanja skupnega dobrega (to je potrdil tudi Janez Pavel II. v omenjeni encikliki), moramo sprejeti tudi posledico, da zakoni niso poklicani, da bi dajali dokončne odgovore na osnovna vprašanja človeškega življenja. Njihovi odgovori na vprašanja človeškega sobivanja in njihove rešitve danih situacij so torej v bistvu le delni. Že po svoji naravni poklicanosti bi torej zakon ne smel odločati o življenju in smrti ljudi. Nuditi bi moral pač rešitve (začasne in omejene), ki bi bile bolj sposobne zagotavljati mir in skupno dobro v okviru človeškega zemeljskega življenja.

Ker pa je zakon edino sredstvo, ki zavezuje vse pripadnike družbe, je jasna tudi njegova sposobnost, da usmerja miselnost in ravnanje ljudi. Zakon št. 194 je še posebej zadobil takšno politično moč, ker so se ljudje javno izrekli zanj z dvema referendumoma. Po petnajstih letih prakse pa je sedaj možno objektivno razlikovati med pozitivnimi in negativnimi učinki, ki jih je ta zakon imel.

Glede na to, kar je bilo zapisano v prejšnjih člankih, se zdi primerno, da bi zakon št. 194 lahko v marsičem spremenili in izboljšali v terminologiji: »prekinitev nosečnosti« ne pomeni isto kakor splav; papež jo zato imenuje »dvoletna terminologija« in pravi, da je pravna legitima-

cija splava »znak zelo nevarne krize moralnega čuta, ki postaja vedno bolj nesposoben ločevati med dobrim in zlim... V tako hudi situaciji,« nadaljuje papež, »je bolj kot kdajkoli potrebno pogledati resnici v obraz in imenovati stvari z njihovim imenom«; v boljši ureditvi zdravstvenih posvetovalnic, ki naj postanejo resen in objektivni dejavnik v službi življenja; v potrebi po zagotovitvi resnične enakopravnosti vseh ljudi, rojenih, zdravih in handicapiranih ter spočetih, pri katerih naj se odstranijo vse dvoletnosti in protislovja.

Predvsem pa se zdi, da je v luči enciklike Evangelij življenja prav temeljna zasnova zakona št. 194 v nasprotju z naravnopravno pravico do življenja. Omenjeni zakon pojmuje namreč splav kot pravico, čeprav samo v določenih primerih in z mnogimi izjemami. A kljub temu kot pravico. V nasprotju s tem se mi zdi, da papeževa definicija splava (»Povzročeni splav, kakorkoli naj bo izveden, je namerni in neposredni umor človeškega bitja v začetni fazi njegovega življenja, ki gre od spočetja do rojstva«, Evangelij življenja, št. 58) spodbuja k pripravi takšnega zakona, ki bi temeljila predvsem na varstvu materinega življenja, ko je pač slednje zaradi nosečnosti v resni nevarnosti. Temeljna zasnova zakona je bistvenega pomena prav glede na omenjeno sposobnost zakonov pri usmerjanju človeške miselnosti in ravnanja, skratka pri soustvarjanju v družbi prevladujoče kulture. Zelo

različno je v tem smislu, ali je splav zakonsko pojmovan kot pravica (pravilo, v določenih primerih) ali kot izjema.

To pa zato, ker »je na kocki takšna vrednota, da bi pod vidikom moralne dolžnosti zadoščala samo možnost, da je pred nami človeška oseba, da se lahko opraviči najbolj strogo prepoved vsakega posega, ki bi hotel zatreti človeški zarodek« (Evangelij življenja, 60).

(Konec)

Damjan Hlede

Duh šmarnic

Mesec maj - mesec šmarnic je prav blizu velikonočnega obhajanja, ki je vrh cerkvenih dogodkov, zato naj usmeri marijansko pobožnost vernikov v skrivnost Kristusa in Cerkve.

Ko je mogoče, naj se marijanska pobožnost spremlja z liturgičnim letom: z velikonočno mislijo, ki se dopolni z binško dogodkom. To je glavna pot Cerkve. Pogostoma naj se poudarja pomen nedelje.

Tudi advent je čas, ko častimo Marijo; v maju ji je namenjen daljši čas, vedno pa naj se čaščenje usmerja v liturgični dogodek, katerega središče je njen Sin.

Letošnja knjiga šmarnic, ki nam pripoveduje o sv. Antonu Padovanskem ob 800-letnici njegovega rojstva, naj nam pomaga graditi svoje življenje po evangeliju v hoji za Kristusom.

4. velikonočna - nedelja duhovnih poklicev

Tešiti žejo po ljubezni

Silvester Čuk

Pred osmimi leti so se v slovenskem glavnem mestu Ljubljani naselile misijonarke ljubezni, redovnice matere Terezije, da bi stregle tistim, ki nimajo prav nikogar, ki bi zanje skrbel: brezdomcem, ostarelim pa tudi zapuščenim mladini. Stanujejo v hišici tik ob župnijski cerkvi na Ježici. Pred hišico je vrtiček, v katerem cvetejo rože. Ko sestre grede k ljudem, jim poleg svojega srca in svojih rok nesejo tudi drobno cvetko. Darovanje teh rož ljubezni in dobrote spremlja venec molitve. Po zgledu svoje ustanoviteljice imajo vedno v rokah, kadar so te proste, rožni venec. Molitev rožnega venca je samo eden od virov moči za njihovo veselo služenje. Njihova srca se polnijo predvsem v preprosti hišni kapeli. V njej je kakor sonce tabernakelj z Najsvetejšim, daritveni oltar in na steni velik križ, ob katerem je v angleščini zapisano: »Žejem sem!« Tako je zaklical naš Odrešenik, ko je visel na križu. Sveti Avgustin pravi, da umirajoči Gospod ni čutil samo telesne žeje kot človek, žejalo ga je predvsem po dušah. Mati Terezija razlaga, zakaj je v vseh kapelah, kjer se njene redovnice večkrat na dan

zbirajo k molitvi, križ za napisom »Žejem sem«. Takole pravi: »Jezus je govoril o žeji po ljubezni, ne po vodi. Pogasiti neskončno Jezusovo žejo po dušah, po ljubezni, dobroti in usmiljenju - to so stvari, zaradi katerih smo tu.«

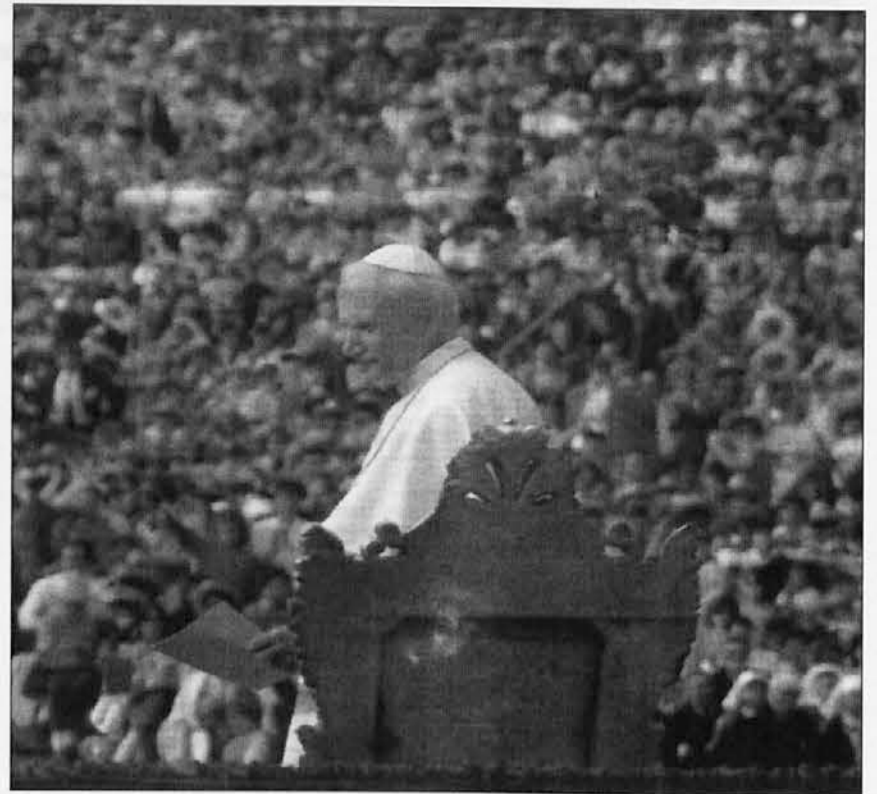
To je poslanstvo vseh duhovnih poklicev, za katere danes, na nedeljo dobrega Pastirja, vsa Cerkve moli. Duhovni poklici so vsi tisti, ki pričujejo za to, da poleg tega našega materialnega sveta, v katerega smo postavljeni, obstaja še drugi, višji, duhovni svet, v katerega smo poklicani in po katerem vsako verno srce hrepeni ter nam vanj kaže pot vstali Kristus. To je pot ljubezni do konca, ki jo je začrtal z daritvijo svojega življenja. Na to pot Gospod kliče nas vse, svoje učence, nekatere pa še na poseben način. Od teh več zahteva, hkrati pa jim naklanja več ljubezni, več moči. Te naloge ne more opravljati nihče, ki ni zares poklican, ki ga Kristus ni osvojil s svojo ljubeznijo, s svojo žejo po dušah, po tistem, kar je v vsakem človeku božjega.

Vsak človek je ustvarjen po božji podobi, za vse je Jezus prelil svojo kri, vsem je namenjena njegova ljubezen. Toda koliko je

med nami ljudi, tudi takih, ki so bili pri krstu prerajeni v božje otroke, pa vsega tega ne čutijo, ne vedo, ker jim tega nihče ne pove, ne pokaže? Ne toliko z govorjenjem, s prepričevanjem, temveč s pričevanjem: z življenjem, dobroto, dejavno ljubeznijo. Tega ne zmoremo z lastnimi močmi, krepiti nas mora Kristusova moč. Zato za duhovne poklice najprej molimo, da Bog v srcih mladih zbudi tisto plemenitost, ki je v njih skrita. Potem Gospoda prosimo, da bi mladi imeli ob sebi ljudi, ki jim niso mar le trenutne koristi in užitki življenja, temveč so zanje resnične tiste vrednote, ki dajejo življenju smisel in večno vrednost. Taki ljudje, ki so drugim v oporo, morajo biti najprej starši in drugi člani družine, pa tudi vsi odrasli kristjani.

Današnja nedelja naj ne bo samo dan molitve za nove duhovne poklice, ki jih zelo potrebujemo tudi za moralno prenovo slovenskega naroda, ampak tudi prošnja k Bogu za svetost duhovnikov, redovnikov in redovnic, da bi - kot je lepo rečeno v prošnji maše za duhovne poklice - »goreče in z dobroto oznanjevali evangelij.«

Papežev klic iz Trenta protestantom: »Skupaj praznujmo novo stoletje!«



Janez Pavel II. je doživel svoja dva velika dneva v tem pomembnem mestu: obiskal je krajevno Cerkev, vabil vse kristjane, naj skupaj praznujejo veliki jubilej ob novem stoletju, priporočal zaposlenost mladim in se na dolgo poveselel z njimi.

18. maja bo praznoval 75. rojstni dan, rad pa bi dočakal veliki dogodek. Iz cerkve, kjer je bil tridentinski koncil, ki se je začel leta 1545 in trajal 18 let, je poudaril: »Dogmatični sklepi tridentinskega koncila ohranjajo vso svojo vrednost.«

Drugi vatikanski koncil pa išče poti združitve, zato - poudarja papež - moramo vsi ustvarjati pogoje za povratek čim popolnejšega vidnega zedinjenja vseh kristjanov. Kako zelo bi bilo koristno, ko bi prišli do skupnih ekumenskih namenov v pripravi in proslavljanju jubileja, pri tem pa bi upoštevali programe posameznih!

Iz poslanice Janeza Pavla II. za 7. maj 1995, svetovni molitveni dan za duhovne poklice

»Prepričan sem, da bo ta svetovni molitveni dan za duhovne poklice predvsem dan molitve. Vsa Cerkve naj zaupno moli v zavesti, da so poklici dar, za katerega je treba prositi v molitvi in si jih zaslužiti s svetostjo življenja...»

Potrebujemo Cerkve za mlade, ki bo znala govoriti njihovim srcem in jih ogreti, potolažiti in navdušiti z evangeljskim veseljem in močjo evharistije. Cerkve, ki bo znala vabiti in sprejemati tiste, ki iščejo cilj in zaupajo Kristusu celo svoje življenje; Cerkve, ki se ne bo bala veliko zahtevati, potem ko je veliko dala, ki se ne bo bala zahtevati od mladih napora za plemenitost in pristno avanturo, kot je življenje po evangeliju...»

Vzgojitelj mora biti prizadeven in moder sejalec. Njegovo največje

prizadevanje bo ustvarjanje vzgojnih načinov, ki bodo usposabljali mladega človeka, da bo odkril božje srce in da bo tako z izpolnjevanjem božje volje mogel doseči in zaslužiti neizmerno veselje daru, ki je življenje, in to življenje, ki se daruje.

V gotovosti, da nebeški Oče nadaljuje s klicanjem mnogih mladih, da bi od blizu sledili stopinjam njegovega Sina v sveti službi, v izpolnjevanju evangeljskih svetov, v misijonih, zaupam vsem odgovornim in vsem delavcem v mladinski pastoralni in obnem zahtevno nalogi spodbujanja poklicev.«

Molimo, da bi nam Gospod podelil ta veliki dar!



Rwanda ne pozna miru. Strah in obup matere in otroka nam pove, sta več od vsakodnevnih novic o grozotah in pobojih beguncev.

POLITIČNO DOGAJANJE V ITALIJI

Najbolj žolčne polemike, ki so jih sprožile nasprotujoče si interpretacije volitev, so se poleg, čeprav strokovnjaki še niso dokončno analizirali izidov. Marsikaj bo treba še razložiti glede dejanskih ali dozdevnih premikov volilcev, prav tako tudi pomen belih in razveljavljenih glasovnic, ki jih je bilo za državo, vajeno volitev, zares preveč. Še enkrat bo treba preveriti, zakaj so bivši krščanski demokrati sprejemljivi tako za desnico kot za levico, saj so zmagovali v obeh taborih, bivša KD pa je povsem okleščena. Zdaj čakajo še na izide balotaž, toda zanimanje se že premika k referendumom, čeprav se nekateri krogi še vedno zavzemajo, da bi jih preperečili. Glavna misel vseh pa so parlamentarne volitve. Junjske volitve so odpadle, toda vse kaže, da bo do njih nujno moralo priti jeseni, čeprav so presenečenja tudi še možna. Zdaj skušajo postaviti na noge levosredinsko koalicijo, ki bi bila sposobna premagati Berlusconi in tovariše s Finijem na čelu. Morala bi biti kar najobsežnejša, da bi bila varna pred presenečenji. Toda to pomeni spraviti skupaj hudiča z žegnano vodo. Ljudska stranka in morda še bolj Severna liga ne moreta tako preprosto iti v trajno in politično obvezujoče zavezništvo s komunisti, ki bi ju izpostavilo izgubi nadaljnjih glasov. Cilj je seveda premagati združeno desnico, ki bi v prime-

ru zmage povzročila veliko škodo italijanski družbi tako v moralnem kot materialnem smislu. Ljudska stranka in Severna liga pa se zavedata, da sta na upravnih volitvah rešili glasove samo zato, ker sta si upali nastopiti samostojno: ostali sta zvesti in se dali prešteti. Gotovo je, da bi obe stranki izgubili del volilcev, če bi šli na levo. Morda bi bilo pri ljudski stranki to manj vidno, ker se je že prej in proti svoji volji otrešla množic. Nikakor pa zavezništva s komunisti ne more tvegati Bossi. V Severni ligi namreč ne prevladuje nobena stran in stranke ne moremo uvrščati ne na levo ne na desno; predstavlja namreč nekakšno etnično komponento, ki se je pojavila kot izraz severnega, centralnoevropskega pogleda na življenje družbe, države in ekonomskih odnosov. Njeni privrženci zato nespadajo nikamor in se bodo v vsaki združbi znašli slabo in njihova prisotnost bo v vsaki koaliciji problematična. Vendar bo leva sredina morala tvegati prav zavezništvo s Severno ligo, morala pa bo bržkone postaviti pred vrata komuniste. S tem bi si Prodi verjetno zagotovil obstoječe volilce leve sredine in bi morda lahko pridobil še nekaj glasov bivše KD, ki so se prelili v Forza Italia. Prav ti glasovi bi lahko bili odločilni, zagotovo pa se jim bo moral odpovedati, če bo pristal na objem s komunistično prenovo. - S

Ob mednarodnem letu strpnosti

V pogovorih o strpnosti, ki so pogosti v zadnjih mesecih, pozabljamo, da je pojem pridobil svojo vsebino v duhovnosti posameznih civilizacij. V našem primeru v krščanstvu. Že Bog v judovskem oziroma krščanskem izročilu je dal človeku svobodo. Kristus pa je položil temeljni kamen enakopravnosti vseh ljudi, iz katere je potem zrasla strpnost. Po Kristusu velja poleg drugega: »Ni ne moža, ne žene, ne Juda, ne Grka.« Iz njegove utemeljitve Ljubezni izhaja občutek izredne širine in vseobsegajočega razumevanja. Samo spomnimo se, kako je ravnal v primeru prešuštnice. Kristus je v miselni svet zahodnega

sveta vsadil idejo tolerance.

Bil je praviloma strpen, razen ko je šlo za onesnaževanje temeljnih izvorov Pristnosti: očiščenje templja, pohujšanje malih ali kletev proti Sv. Duhu. V duhu ekumenizma moramo biti strpni do različnih tradicij v krščanstvu: protestantizma in pravoslavja.

Politična strpnost je pridobila sedanjost vsebino pojma po revoluciji v Angliji, ko sta si oblast v parlamentu razdelila plemstvo in meščanstvo. Potreben je bil nenehen dogovor o zakonih in vodenju države. V Franciji pa je nestrpno prizadevanje za uresničitev pozitivnih načel enakosti, bratstva in svobode pripeljalo

do revolucije. Uveljavljanje teh izdvojenih načel iz celote je pripeljalo do nasilja in podobno je bilo pozneje s komunističnimi revolucijami, ki so izdvojile iz celote pozitivnih prizadevanj le idejo pravic delavskega razreda.

Leta 1781 je avstrijski cesar Jožef II. proglasil tolerančni patent, s katerim je poleg katoliške priznal tudi druge krščanske vere in judovstvo. Na našem področju je bila v preteklosti prisotna nacionalna nestrpnost med Italijani in Slovenci. Slovenska nestrpnost je bila odgovor na nestrpnost večjega naroda, ki je v času fašizma dobila celo značaj zakonjenega nasilja nad Slovenci. Danes je stvar dostojnosti, da bi se Italijani obmeji učili slovenski jezik, Slovenci pa italijanskega. Ali pa se bomo vsi skupaj odločili za angleščino? Jezikovna komunikacija namreč poleg drugega učinkovito preprečuje nestrpnost.

Če analiziramo aktualnost pojma strpnost v Republiki Sloveniji, se moramo zavedati, da strpnost oziroma toleranca ne pomeni, da moramo biti državljani oziroma kristjani tihi in ne povedati svojega mnenja. To celo moramo - šele potem smo lahko tolerantni drug do drugega. Če svojega mnenja ne povemo, smo podrejeni in ne tolerantni. Ohraniti je potrebno visoko stopnjo umirjenosti in poleg enega vidika pokazati še drugega - še drugo lice.

Strpnost je pravzaprav način (sobivanja) in ne vsebina. Na neki način je tudi opravljanje znak nestrpnosti. Nismo namreč pripravljeni dopuščati drugačnosti življenja v našem okolju.

S.P.



V torek, 2. maja, so bosanski Srbi z raketami napadli Zagreb. V napadu je bilo 5 ljudi mrtvih in 120 ranjenih. Vojna se torej nadaljuje in o premirju še vedno ni upanja...

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

V nov in nepričakovan politični zemljevid, ki so ga oblikovale aprilske upravne volitve, moramo tokrat dodati tudi Beneško Slovenijo. Po desetletjih premoči kandidatov, ki so svojo največkrat nacionalistično vsebino skrivali pod krinko krščanske demokracije, je prišlo letos v teh dolinah do pomembnih sprememb. Napredne oz. levosredinske liste so žele velik uspeh. Njihovi kandidati so namreč zmagali v vseh nadiških občinah, razen v Podboscenu. Do največjega presenečenja je prišlo ravno v Špetru, v tej največji občini Nadiških dolin in obenem kulturnem in gospodarskem centru, okoli katerega se zbira celotna narodna skupnost teh krajev. Vladala sta namreč velika negotovost in pričakovanje; do nedelje je veljala napoved, da bo o zmagovalcu odločala peščica glasov. Napredna lista pa je zmagala s presenetljivo prednostjo, saj je v občini, ki šteje manj kot 2000 ljudi, bila razlika med listama kar 500 glasov. Omeniti moramo tudi pomembno zmago oz. potrditev rezijanskega župana Luigija Paletija; Marinig in Paletti sta bila med in pred volilno kampanjo

tarča številnih napadov in hudih obrekovanj predvsem zaradi njune odprte politike do slovenske manjšine. Glede drugih občinskih uprav omenimo še občino Tipano, kajti odslej jo bo prvič upravljala ženska, in sicer Marisa Filipig.

Zgodovinski zasuk, novo poglavje, beneška pomlad in upanje vladajo med slovenskimi ljudmi Beneške Slovenije; levosredinske liste ne predstavljajo a priori garancije za jasnejšo prihodnost teh dolin, vendar že dejstvo, da so se v njihovih programih izrekle za vrednotenje specifičnosti slovenske (in ne slovanske) kulture in za vsesplošni napredek v duhu solidarnosti in sožitja, dejansko pomeni za Benečijo novo poglavje oz. zgodovinski zasuk.

Nov politični zemljevid teh krajev je pomemben tudi z vidika sosedskih odnosov in večjega sodelovanja z bližnjo Slovenijo; nazadnje bodo imele novoizvoljene politične sile večjo težo tudi v gorski skupnosti za Nadiške doline, kjer bo posledično prišlo do sprememb oz. zamenjav ljudi ter politike.

Erika Jazbar

Razstava ikonopisja v Špetru

Odprtje razstave ikonopisja bo v slovensko-beneški galeriji v Špetru v petek, 19. t.m., ob 20. uri skupno s predavanjem. V nedeljo, 21. t.m., bo slovanska liturgija ob 17. uri.

Na ogled bodo zadnja dela Paskvala Zuanella, Paola Orlanda in Silve Bogatez.

Paskval Zuanella je diakon vzhodno-bizantinsko-slovanskega obreda; študiral je teologijo na Gregorijanski univerzi v Rimu, jezika na državni univerzi La Sapienza; ikonopisec je že od leta 1978.

Paolo Orlando je dokončal teološke študije v Rimu, sodeluje pri Centru krščanske Rusije v Milanu; je učenec in sodelavec p. Egonu Sendlerju pri foijeju Saint-Georges pri Meudonu; ostaja v stalnem stiku z zavodom za restavriranje v Moskvi in z ikonografskim laboratorijem teološke akademije v Sankt Petersburgu; že dvajset let se ukvarja s teoretično in praktično dejavnostjo ikonografije.

Silva Bogatez se je zadnje čase posvetila izključno ikonopisju in se izpopolnjuje v tej umetnosti v Franciji pri p. Egonu Sendlerju v Publierju.

GLAS MLADIH

Pisana mavrica evropskih manjšin

»Hiek, hello, hola, pozdravljeni, bonjour!« - tako je odmeval splet pozdravov v številnih evropskih jezikih, ko je bila pred kratkim v zamejstvu Slovenska Evrošola '95. Ta edinstvena manifestacija je v vsakomer izmed nas pustila nepozabne občutke, saj smo se mladi evropski manjšinci srečali v nekakšnem babilonskem stolpu, kjer so se prepletale številne kulture, navade in jeziki.

Tudi sam sem se kot manjšinec znašel med manjšinci; tokrat je v meni zrastle poseben ponos, da pripadam slovenskemu narodu, da tako lahko za nekaj dni prežim med Frizijci, Baski, Irci, Ladinci... in še bolj oplemenitim svojo kulturo. Na vsakodnevni srečanjih sem polagoma spoznaval njihovo življenje, njihov narod, navade in še marsikaj drugega. Najbližji so mi bili Frizijci, ki jih je gostila naša šola; z njimi smo preživljali najlepše trenutke ob glasbi, petju, plesu in medse-

bojnem sporazumevanju. Naučili smo se tudi nekaj frizijskih pesmi, med katerimi himno Euroskalle '93, saj je bilo zadnje srečanje evropskih manjšin prav v Friziji na Nizozemskem leta 1993. Občutek sem imel, da so zelo vesel narod, da sprejemajo manjšinsko problematiko zelo umirjeno in naravno, čisto drugače od nas, ki smo iz dneva v dan vedno bolj ogroženi. Različnost jezika sploh ni predstavljala težav, z lahkoto smo se pogovarjali, čeprav smo si včasih pomagali tudi s kretnjami. Tako sem spoznal, kako smo si ljudje lahko zelo daleč, pa tudi zelo blizu. In to bližino je med nami utrdila Evrošola kot povezovalna nit mladih pripadnikov evropskih manjšin. Prijateljske vezi, ki so se spletle med nami, bodo gotovo pripomogle k temu, da bo nova Evropa zaživela v novem duhu, brez predsodkov in sovraštva, v bratstvu in enakosti.

Iztok Cergol

Stvarnost in iluzije okrog istrske čezmejne regije

Milan Gregorič

Nedavni kongres Istranov si je zastavil za cilj strpen in dostojanstven dialog, česar v posameznih komisijah tudi ni manjkalo, vendar so se na njem kopja lomila predvsem ob diametralno nasprotnih pogledih na temeljna politična vprašanja, npr. istrska avtonomija, čezmejna regija idr. Tu je tudi prišlo do razkola in do sprejetja dveh ločenih sklepov. Prva vztraja ob podpori članov Istrskega demokratskega zbora (IDZ) in njegovih simpatizerjev iz diaspore na Istri (vključno slovenski) kot enotni čezmejni regiji, druga pa ob podpori istrskih opozicijskih strank in predvsem Tudjmanove HDZ tako vizijo v sedanjih okoliščinah odklanja. V nadaljevanju bomo zanemarili dejstvo, da IDZ brez vsakršnih pooblastil samovoljno razpolaga tudi s slovenskim delom Istre, kjer ni kot stranka dobila nobene, omebne vredne politične podpore. Prezrli bomo tudi njihove neresne in neodgovorne izjave, da ni za nastanek nove meje na Dragonji oz. za oblikovanje treh držav na teritoriju Istre nihče nikoli vprašal »istrskega naroda« za njegovo soglasje (!). Omejili se bomo v glavnem na razmislek o tem, ali je Istra res zaokrožena regionalna celota in ali sploh obstajajo na tem prostoru temeljni civilizacijski pogoji za čezmejno sodelovanje.

Istra sama po sebi gospodarsko nikoli ni bila in verjetno tudi ne bo zaključena celota. Njen severozahodni del je namreč vedno gravitiral k Trstu, vzhodni k Reki in južni k Pulju. In s postopno odpravo meja se to naravno stanje spet vzpostavlja, saj se že danes kljub dvema mejama prevaži vsak dan preko mejnih prehodov od Škofij do Sežane v smeri proti Trstu okrog 20.000 delovnih migrantov. Tudi sicer smo bili v preteklosti usmerjeni v glavnem proti Zahodu. Z njim smo trgovali. Tam smo se šolali in zaposlovali. Od tam sta nam prihajali narodna prebujanja in kultura. Z njim nas vežejo tudi številne sorodstvene vezi. In da ne omenjam tega, da je naš veliki tržaški arhitekt in urbanist Maks Fabiani že 1910. leta preroško napovedal, da bo na prostoru od Trzica do Pirana nastal »megalopolis« ali velemestje, ki bo postalo gravitacijsko središče za širše zaledje, vključno z velikim delom Istre. In natančno to se, hočeš-nočeš, dogaja pred našimi očmi, čeprav morda z določeno zamudo in spricu dveh vojn in novonastalih meja na drugačen način, kot si je zamišljal Fabiani. Tako ni za slovensko Istro in tudi za dober del Hrvaške istrske regija, odrezana od svojega osrednjega gravitacijskega središča, nikakršna perspektiva.

Je prejšnji umetni konstrukt, ki se je rodil iz sedanje velike gospodarske, socialne in politične stiske Istre (in Hrvaške) ter se ohranja v prometu, med ostalimi tudi ob izdatni medijski in drugačni podpori neorendentističnih sil. V dogajanju se sicer prepleta tudi element boja za decentralizacijo in večjo demokratizacijo Hrvaške, kar pa je uresničljivo tudi znotraj obstoječih okvirov hrvaške lokalne samouprave in ni v ničemer pogojeno z ustanavljanjem čezmejnih regionalnih enot.

Čezmejne regije so se v Evropi ustanavljale po dolgotrajnem obdobju vzornega sodelovanja med obmejnimi skupnostmi in sosednimi državami in vedno pod pokroviteljstvom prizadetih držav. Nikoli ne proti neki državi ali skupnosti in še manj po poti spletk ali celo prisile. Taka regija je namreč lahko samo zabloda, ne pa napredek. To velja npr. tudi za vzorčno evropsko regijo na tromeji Švice, Francije in Nemčije, imenovano »Regio Basiliensis« kot neke vrste mešanica fizičnih in pravnih oseb. Sodelovanje je danes zajelo že najštevilnejša področja življenja ter se lahko pohvalijo že z desetimi sklenjenimi sporazumi.

In kje smo ob vsem tem mi? Prvič je treba upoštevati, da ima sleherni država svoja razvojna obdobja, ki se začnejo z njenim utrjevanjem in se nadaljujejo z drobjenjem ter povečevanjem razlik. Teh obdobji ni mogoče preskakovati, še zlasti ne v razmerah, ko je neka država žrtev agresije ter celo delno okupirana

in se vse njene energije izčrpavajo v razreševanju temeljnih vprašanj preživetja. Drugič so naše tri sosedne države trenutno politično in družbenoekonomsko še zelo nezdravljive ter z mnogimi, še nerešenimi, medsebojnimi problemi. Da ne omenjam pri tem pritiskov, ki si jih močna država dovoljuje do svojih malih in slabotnih sosed, kar gotovo ne ravno spodbuja medsebojnega sodelovanja. In tretjič je veliko vprašanje, koliko so obmejne skupnosti, zlasti na italijansko-slovenski meji pripravljene in sposobne za zahteven proces čezmejnega sodelovanja. Ne samo v formalno pravnem smislu (obstoj regionalnih pravnih subjektov), ampak predvsem na civilizacijski ravni, v smislu njihove sposobnosti za dialog.

V okviru ene izmed celic civilne družbe (Kulturni klub Istra iz Kopra) smo npr. v zadnjem desetletju v naših poskusih po presejanju meja uspeli organizirati veliko skupnih srečanj in prireditev z različnimi ustvarjalci iz hrvaške Istre. Na drugi strani pa smo uspeli vzpostaviti živahne stike z našo slovensko zamejsko skupnostjo in le z nekaterimi, predvsem levo usmerjenimi italijanskimi celicami civilne družbe (Zeleni, Circolo di cultura istro-veneta) in to je tudi vse. Tudi koprski župan v preteklosti ni uspel priti niti do čistilke v občinski palači na trgu Unità. Tudi na Goriškem razmere niso bile bistveno boljše. Riccardo Illy sicer poskuša prebijati ta led, vendar ni jasno, koliko dni življenja še ima njegova občinska uprava in tudi ne, kdo ga bo nasledil. Pred kakim letom sem se pisno obrnil na uredništvo tržaškega Piccola s predlogom, da bi se občila na obeh straneh meje zavestno malo bolj odprla druga drugim. Čeprav nisem prejel nobenega odgovora, sem v tem času pripravil in omogočil vrsto zanimivih intervjujev v naših občilih (Marino Vocci, Paolo Rumiz, Milan Rakovac idr.). Nisem pa še kljub številnim pisnim in drugačnim prošnjam in posredovanjem uspel zainteresirati Piccola, recimo za en sam intervju z Marjanom Tomšičem, slovenskim istrskim pisateljem, ki je s svojim odmevnim opusom (prek 10 knjig) po svoje edinstven za nas in za Istro kot celoto. In to se dogaja v okoliščinah, ko smo mi, istrski Slovenci, sprejeli Fulvia Tomizovo tudi za svojega, čeprav izvira iz italijanskega kulturnega oz. jezikovnega okolja ter smo mu v zadnjih letih privedli veliko srečanj, intervjujev in preveč dli mnoga njegova dela. Kdo bo s kom gradil v takih pogojih čezmejno regijo, če pa nismo še obvladali niti abecede dialoga? In da ne omenjam pri tem tiste, ne ravno neznatnega dela Trsta, ki še vedno gleda na nas kar skozi rasistične predsodke!

In končno so tu tudi jezikovne blokade. Mi na tej strani skoraj že stoo sto, vsaj pasivno obvladamo italijanski jezik ter lahko brez posrednikov sproti tipamo družbeni in duhovni utrip onstran meje. Druga stran pa zaradi jezikovnih blokad nima prav nobenega vpogleda v naš duhovni svet. Ne želimo izenačevati okoliščin, ki spodbujajo ali preprečujejo zanimanje za učenje obeh sosednih jezikov, vendar bi lahko vsaj na eni italijanski šoli onstran meje uvedli slovenščino kot izbirni predmet, če smo že lahko mi uzakonili italijanščino kot obvezno na vseh vzgojno izobraževalnih ustanovah in to od otroških vrtev naprej. Na enojezičnem območju pa se italijanščina skoraj v celoti že poučuje kot izbirni predmet. Tako nam znotraj večinskega naroda stopajo v življenje generacije, ki so jezikovno povsem oboževane za dialog. S tem v slovenski Istri, kjer delamo najmanj hrupa okrog čezmejne regije, počasi in strpno postavljamo njene civilizacijske temelje, njeni bučni navijači onstran meje pa s svojim vedenjem te temelje v glavnem izpodkoplajo. Zato jim svetujemo, ko že tako navijajo za to regijo, da se lotijo dela na pravem koncu, t.j. pri odstranjevanju tistih ovir, ob katerih bi se razbila, ne pa ustvarila vsakršna regija in ne samo naša.

Splav ni pravica in svobodna odločitev



Prazna postelja je simbol naše družbe, ki ne mara več otrok

Prejšnji teden je v Italiji povzročila veliko razburjenja in hude krvi izjava prof. Antonia Baldassareja, predsednika ustavnega sodišča v Italiji. V nekem intervjuju je namreč dejal, da danes ne moremo več gledati na splav kot na neko pravico in svobodno odločitev žene, ker tako gledanje pač ne daje nobene pravice bodočemu otroku. Profesor je dejal, da je pravica do splava lahko mogoča samo takrat, ko gre ob enem za neko drugo, enako vrednoto, se pravi za življenje matere. Prav tako je menil, da ženska ne more imeti kar tako pravice do splava, ki naj bi bila pravica do svobode in do svobodne izbire. Seveda je v Italiji ob teh izjavah najvišjega predstavnika italijanskega ustavnega sodišča završalo. Takoj so se oglasile predsem laične stranke in rekle, da se zakona o splavu v Italiji ne sme nihče dotikati, medtem ko so kristjani z zadovoljstvom sprejeli mnenje prof. Baldassareja, ki tako spet odpira žolčno debato o pravici do splava.

Kot znano, Cerkev ne dopušča splava, ker je proti človeku, saj gre za ubijanje človeka. Baldassare poudarja, da je človek ustvarjen za življenje, splav pa ga ubija. Prav zato je mnenja, da ne more obstajati kar tako neka pravica do svobodne izbire splava. »Ne moremo sprejeti mirno dejstva, da postaja splav danes sredstvo kontracepcije. Splav je danes sprejet kot pravica matere do svobodne odločitve, česar pa ne moremo ravnodušno potrditi. Splav je mogoč le v primeru, ko gre za resno in življenjsko nevarnost matere. S splavom ne moremo ravnati kot z drugimi pravicami in svobodnimi odločitvami; tu je vmes človeško življenje, s katerim se ne moremo in ne smemo igrati. Pravica do življenja je več kot pravica do splava in o tem, vsaj mislim, bi se ne smelo niti debatirati!« pravi Baldassare. S temi besedami je zanetil velik ogenj polemik, ki pa so skorajda vse na tako nizki ravni, da se o njih ne splača niti govoriti. Res pa je, da bo morala tudi naša družba prej ali slej pregledati svoj zakon, ki danes omogoča splav v prvih mesecih življenja, češ da takrat zarodek še ni človeško bitje. In prav tu tiči velika dilema, saj kristjani trdimo, da je človek od samega spočetja človek in smo prav zato načelno proti splavu.

Pomembna odkritja o narodnoobrambnem gibanju in dogodkih na Primorskem

Končno so se oglasili zgodovinarji, ki v novih demokratičnih razmerah lahko objavljajo in razčlenjujejo pomembna odkritja in dogodke iz naše polpretekle zgodovine. To je zagotovo najpomembnejše spoznanje s pogovora ob okrogli mizi, ki je prejšnji petek potekal v Novi Gorici na temo Narodnoobrambno gibanje primorskih Slovencev 1918-1947.

Posamezni zgodovinarji so opozarjali, da je narodna zavest spodbujala Primorce v njihovem boju proti fašizmu in za narodno osvoboditev, komunisti pa so te težnje poskušali izkoristiti za netenje in prevlado revolucije. Podrobnosti so bile podane v posameznih poročilih, ki so jih poslušali in jim zbrano sledili tudi mnogi novogoriški borci. Kustosinja Goriškega muzeja Nataša Nemeč je poročala o tem, da so povojne deportacije iz Trsta in Gorice pa tudi aretacije in usmrtnice posameznikov po mesecih maju in juniju leta 1945 potekale v skladu z navodili vodje komunistične revolucije na Slovenskem Edvarda Kardelja. Komunistična tajna policija OZNA je že jeseni leta 1944 sestavila dva seznama oseb, ki so bile določene za aretacijo oz. usmrtnice. Med njimi je bila skoraj polovica Slovencev. Žrtve tistega obdobja so vrgli v tri brezna v Trnovskem gozdu, v zadnjem času pa so odkrili še eno morišče v Ajdovščini in dve z žrtvami, ki sta ob cesti med Črnim vrhom in Idrijo.

Nevenka Troha iz Arhiva Slovenije je v svojem referatu, ki se je nanašal na politične usmeritve med primorskimi Slovenci v cona Julijske krajine od leta 1945 do 1947, menila, »da so se Primorci strinjali z ukrepi jugoslovenskih oblasti, tudi z aretacijo

mi, ki so jih doživljali kot plačilo za fašistične zločine. Vendar tega kaznovanja niso razumeli tako drastično kot množične usmrtnice in so ga obsojali. Protestirali so tudi proti zapiranju nedolžnih.« Nadalje je dejala, »da so naklonjenost ljudi do nove Jugoslavije zmanjševali ukrepi, ki jih je izvajala zlasti OZNA, kot so bile ugrabitve posameznikov, pretežno političnih emigrantov, uboji in šikaniranje duhovnikov.«

Zanimiv je bil prikaz preganjanja, ki so ga nove oblasti po vojni izvajale proti narodnorevolucionarni organizaciji TIGR. O tem je govoril zgodovinar prof. Peter Sres. Komunisti, tudi njihovi najvišji predstavniki, kot so bili Mitja Ribičič, Boris Kraigher in Ivan Maček-Matija, so zmeraj znova zatrjevali, »da je bila organizacija TIGR le nacionalistična, čeprav na Primorskem pozitivna in napredna, vodstvo pa je postalo orožje tujih obveščevalnih služb.« Posebej so preganjali in zasliševali Alberta Rejca, ki je bil eden od voditeljev TIGR-a. Takšna določitev »zgodovinske resnice« o omenjeni organizaciji je imela dolgoročen pomen. V Novi Gorici pozneje ni moglo priti do poimenovanja ulice po Zorku Jelinčiču. Prav slednjemu pa je pisatelj Saša Vuga na srečanju zgodovinarjev namenil zelo tople besede z izrazi hvaležnosti in občudovanja za vse, kar je storil za primorske Slovence. Glede TIGR-a naj povzamemo še oceno, ki jo je v svojem referatu izrekla znana slovenska zgodovinarica dr. Milica Kacin-Wohinz: »V tej organizaciji vse preveč vidimo nekakšno teroristično sekto. V resnici pa je TIGR predvsem izvajal svoj program; hotel je obvarovati Slovence pred fašizacijo in italijanizacijo, da naši

ljudje skratka ne bi popustili nasilju in pritiskom.«

Sicer pa je omenjena zgodovinarica tudi dejala, »da neuspeh fašističnega raznarodovanja Slovencev pripisujemo tudi nesposobnosti fašizma. Fašistični totalitarizem namreč ni bil popoln, ker so bili zunaj njega trije centri moči. To so bili kralj, veliki kapital in Cerkev, ki je bila za narodni odpor primorskih Slovencev zelo pomembna.«

Tudi zgodovinar Boris Mlakar je bil izviren in zanimiv glede nekaterih vprašanj. Omenil je župnika dr. Antona Rutarja iz Pevme, ki se je sicer zavzemal za priključitev Primorske k Jugoslaviji, vendar bi ta morala biti demokratična. Zavrnil je Edvarda Kardelja in njegovo obsodbo tako imenovanih »sredincev« v slovenski politiki, ki naj bi bili tudi na Primorskem zadnja rezerva reakcije in protirevolucije. Dejansko pa primorske sredine nikakor ne moremo označiti za protinarodno, torej protislovensko, in tudi ne za protipartizansko. Pri tem pa je imela posebno vlogo manjšinska skupina, ki se je v Gorici zbirala okrog dr. Janka Kralja.

V pogovoru za okroglo mizo so veliko razpravljali o slovenski duhovščini, ki je prispevala enega izmed največjih in najpomembnejših deležev v narodnoobrambnem boju primorskih Slovencev. O slovenskih duhovnikih v naši polpretekli zgodovini je ganljivo in čustveno govoril pisatelj Saša Vuga. Opozoril je, da je že skrajni čas, da bi kateremu od najbolj zaslužnih, denimo v Novi Gorici, postavili spomenik. Takšno obeležje pa bi morali postaviti tudi drugemu vzorniku iz naše zgodovine, voditelju TIGR-a Zorku Jelinčiču.

F.Z.

Nova pota slovenske poezije

Pri založbi Mihelač sta pred kratkim izšli dve novi pesniški zbirki: Salamunova *Ambra in Odpiranje delte* Uroša Zupana, trenutno najbolj obetajočega pesnika mlajše generacije. Tomaž Salamun je širšemu krogu bralcev znan predvsem kot avtor provokativne zbirke *Poker* (1966), v kateri z uporabo profanega jezika silovito posega v slovensko pesniško tradicijo: »Hodil sem po zemlji naši in dobil čir na želodcu.« Vendar je Salamun v nadaljnjih letih izdal še 24 pesniških zbirk (*Ambra* je po številu petindvajseta) in je iz »enfant terrible« slovenske poezije prerasel v klasika. Če je starejša kritiška generacija razumela Salamuna kot reista in ludista in je prepoznala v njegovem pesnjenju princip avtodivinizacije, odkriva mlajša popolnoma drugačno podstat. Tea Stoka v esejih o sodobni slovenski poeziji, zbranih v knjigi *Prevara ogle dala*, zapiše, da so Salamunove pesmi »ves čas, predvsem pa od zbirke *Romanje za Maruško* (1971), razsvetljeni dialog z božanstvom, bodisi s poganskim panteonom predkolumbovskih ljudstev bodisi s hebrejskim Bogom. Vendar je razmerje pesnik - Bog odprto, dvoumno, heretično, paradokсно.«

Mistično podstat Salamunove pesniške izkušnje prepoznava tudi Uroš Zupan v spremni besedi k *Ambri*, ko zapiše, da je Salamunova poezija »kot prebijanje zidu med materialnim, spremembi podvrženim svetom, in svetom večnosti ali kot skok po Plotinu.«

Preboj je možen prek jezika. »Jezik je rešitelj ljubezni, rož, človeštva in instrument Boga,« pravi Salamun v pesmi *Strahci*. Preko jezika, ki temelji na iracionalnih asociacijah, pesnik ubesedi in da življenje slutenemu, vendar nikoli dokončno spoznanemu, realnosti, ki presega raven vsakdanjega, banalnega in ki je, čeprav ni vedno otipljiva, vendarle resničnejša, stvarnejša. Je pa tudi jezik, ki veže sveto in profano. V pesmi *Rene* v isti sapi zapiše »Samo za lučaj sem od Boga. / Boža me po nosnicah, vem,

da me boža kot kokain.« Sveti in profani deli se izmenjujejo, da se »Od prevelikega razkošja svet ne razleti« (pesem *Poljubi oči miru*).

Uroš Zupan je vstopil v slovenski pesniški horizont leta 1991 s prvenecem *Sutra*, po zbirki *Reka* (1993) je *Odpiranje delte* njegovo tretje pesniško delo.

V *Sutrah* hrepeni po Ameriki in po ženski, pesnjenje pa temelji na življenjski doživljenosti. Izstopata predvsem pesmi *Psalm - magnolije* v aprilskem snegu in *Alkimija srca*. V *Reki* privede Zupan svojo poetiko do neslutnih sprememb. Pesmi se vedno temeljijo na življenjski izkušnji; prek opisov drobnih dogodkov, atmosfer in občutij je bralcu dana možnost poistovetenja z opisanimi situacijami (pesem *Opoldne v Bredji*). Ključ do razumevanja prenosa osi Zupanove poetike pa moremo iskati v pesmi *Srečanje*, ki je posvečena Tomažu Salamunu (Zupan na več mestih odkrito priznava, da je v slovenskem pesniškem svetu Salamun njegov prvi vzor in že sami začetki Zupanovega pesnjenja so vezani na odkritje Salamunovega jezika): »Jordan si zarisal na obličje mojih kosti, s kabalo in / islamom me križaš, ko me daruješ jeziku, kinaju zavezuje.« V pesnjenju Zupan odkrije način mističnega doživljanja in prepoznavanja sveta (pesem *Reka*), kar pa poteka prek jezika (pesem *Jezik*).

Če je to novo razumevanje poezije v zbirki *Reka* šele sluteno, je v *Odpiranju delte* že povsem jasno ubesedeno: »Vsaka celica vidnega in / nevidnega nosi kal življenja in obljubo mest z druge strani.« (pesem *Jezero duha*) in »Nova smer je vzdana v belino. V opuscu / rudnik položeno srce. Med senco in / svetlobo, med tu in tam, se vsako sekundo / deli čas, vabi, zadržuje in gleda, kako obraz, ki išče / stopnišče iz globine, včasih zadiši, / kot tisto jutro, v rosi vrta, pod jasnim nebom Palestine.« (pesem *Obraz*).

Tea Stoka ugotavlja, da sta »ključni besedi Zupanovega pesniškega slovarja svetloba in

voda: svetloba kot božja epifanija, voda kot božanska oploditev.«

Zupan v naslovni pesmi *Odpiranje delte* zapiše te verze: »Svetloba / postane polna vode in ocean pride nad mesta, / nad ljudi kot prihodnost. Notranji pogled se / sprehaja po obrazih, tudi ko budni spimo, vrnjeni / v nekaj večjega, nemi na prehodu. Če takrat dvoje / oči dospe v resnično ravnovesje, ostane tako za vselej.«

Vpliv na Zupanovo zavezanost simboliki svetlobe in mistiki jezika je treba vsekakor iskati v branju kabale in drugih mističnih spisov. Le preko poznavanja le-teh moremo zaobjeti globlje pomene Zupanovih podob.

Zupanov jezik je drugačen od Salamunovega. »Divji, dolgi verzi« iz *Sutere* so v *Odpiranju delte* prevzeli mirnejšo kadenco, predvsem pa ni v njem nič profanega, ampak le avlični zanos. Mladi pisoci krog bralcev z občudovanjem spremlja dela novega učitelja in morda ravno Zupanova poetika pripravlja se neslutena pota slovenske poezije.

Monika Osvald

Nova številka Celovškega zvon

Pred kratkim je izšla 46. številka vseslovenske revije za verska, kulturna in politična vprašanja *Celovški zvon*. Revija izhaja redno že 13. leto.

Uvodna sestavka sta napisala Reginald Vospernik in Igor Senčar. Oba se navezujeta na letošnje pomembne jubileje. Leposlovje zastopajo Tone Pavček, Francisco De Quevedo, Sabine Gruber, Janko Ferik in Alojz Rebula, ki objavlja dnevniške zapise iz leta 1971. V razdelku *Domača* in svetovna misel objavlja Klaus Einspieler biblično-teološko razmišljanje o lepoti v Svetem pismu. Tone Smerkolj piše o Marijinem oznanjenju Paula Claudela. Iz ostale vsebine pa velja omeniti študijo *Ceneta Avguština*, v kateri predstavlja slikarja Ljuba Ravnikarja in njegova nanovo odkrita zgodnja dela.

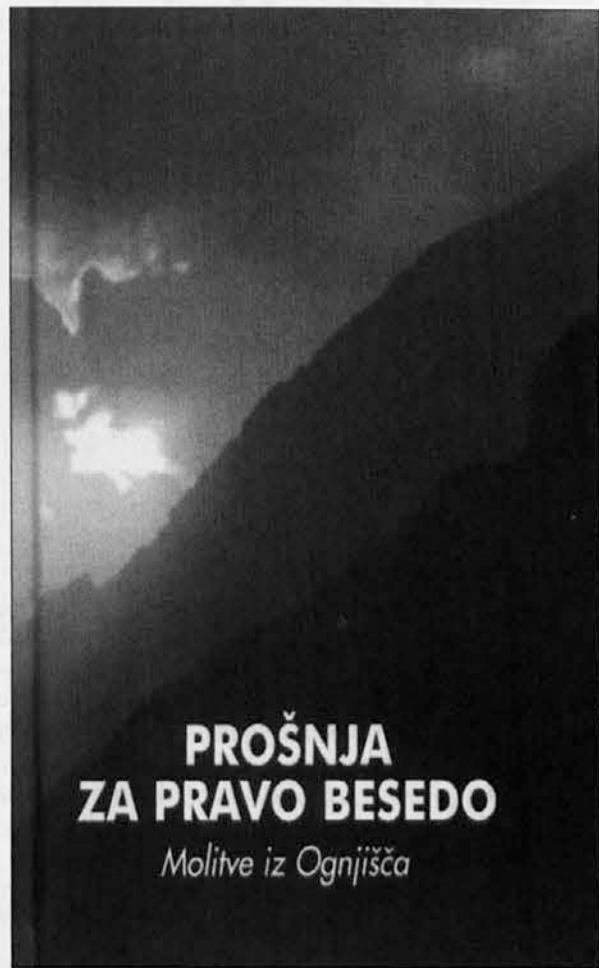
(mab)

Knjiga Molitve iz Ognjišča

Prošnja za pravo besedo je naslov knjige molitev, ki jo je izdalo Ognjišče iz Kopra. Podnaslov knjige je *Molitve iz Ognjišča*. Gre za velik izbor molitev, ki jih je slovenski verski mladinski mesečnik *Ognjišče* objavljalo več kot 30 let na straneh lepega in najbolj razširjenega mesečnika v Sloveniji. Izbor molitev je opravil Silvester Čuk, ki je že vrsto let urednik pri Ognjišču in tudi skrbi za domala vse prevode molitev v slovenski jezik. Gre za molitve, ki so jih napisali razni tuji avtorji pretežno za mlade ljudi, katerim so molitveni

obrazci tradicionalnih molitev vse prevečkrat tuji. To so molitve za vsak dan, za vsako uro in priložnost: molitve, ki jih je napisalo življenje; so sodobne in zato bližje mladim.

Kot lepo pravi Silvester Čuk v kratkem uvodu, je bistvena lastnost molitve ta, da je osebni pogovor z Bogom. In temeljna molitev vsakega kristjana je očenaš, po katerem je nastalo izredno veliko molitev, ki jih objavljajo tudi v tej zelo lepo oblikovani in ilustrirani knjigi. Veliki verski pisec in sestavljaec velikega števila molitev za mlade Michel Quoist je neke zapisal: »Vse življenje lahko postane molitev!« Pričujoča knjiga je tako zares »prošnja za pravo besedo«, s katero se bomo lahko najlepše in najlažje



PROŠNJA ZA PRAVO BESEDO

Molitve iz Ognjišča

pogovarjali z našim Gospodom.

Knjiga vsebuje naslednja poglavja: V božjem imenu, Začenja se nov dan, Dan se izteka, Pričakovanje, Bog med nami, Molim te v otroku, Trpljenje, Vstajenje, Poveljčanje, Sveta maša, Naš krščanski poklic, Zdrava Marija, Ves sem tvoj, Pod tvoje varstvo pribežimo, Poklicno delo, Med nami živiš. V knjigi je zbranih veliko molitev, ki so jih napisali zvečine tuji (nad 70) avtorji.

Knjigo bogatijo barvne fotografije narave in cerkvenih bogoslužnih simbolov. Gotovo bo prišla marsikomu prav; lepo pa bi bilo, ko bi imeli tudi podobno knjigo molitev domačih avtorjev.

-jp-

Še dan ali dva ob stoletnici maminega rojstva

V prvi tretjini našega stoletja, celo kaj dlje, so se odrasli še zavedali, da ni vse za vsaka ušesa, najmanj za otroška, zato so pred nami uporabljali svojsko govorico, sočasno pa pozabljali, morda niti vedeli, da se tudi nerazumljeno rado vtisne otrokom v spomin, se od tam povrača, sproži razmišljanje in že je tu spoznanje, da Rim le ni vedno samo Rim.

Tudi tisto jutro na začetku julija sem morala z mamo na trg, da sem ji pomagala potiskati cizo, težko naloženo z jerbasi povrtine. Rajši bi ostala doma, v delu in igri bi mi čas minil kot blisk, na trgu se je vlekel kot kurja čreva med mojim prestopanjem z noge na nogo in prisluškovanjem, kdaj bo v stolnici odybilo najprej deset, da bom stekla po malico, nato pol dvanajstih, ko se bova z mamo odpravili domov, pa naj bodo košare prazne ali ne. Tokrat nič malice, v jerbasih še precej vrtnih pridelkov in v šenklaški cerkvi še ni odbilo niti polenajstih, ko se je mama odločila: - Grev! Na Starem trgu si boš izbrala kopalno obleko, obljubljeno za tvoj deveti rojstni dan.

- Saj ga nimam danes, šele čez...
- Če ne maraš, pa nič, me je prekinila.

- Maram, maram! sem hitela za-trjevati, da si mama ne bi premislila.

V samih kopalnih in bosa sem po kosilu stekla na Mali graben in se pridružila otrokom, ki so se že kopalili. Ko smo se malo pozneje lovili na bregu, me je poklicala stara mama, mi prišla naproti z obleko in mi jo nataknila kar na vlažne kopalke, rekoč, da moram po babico. Aha, sem si mislila, zato sva s trga odšli tako hitro in sem dobila kopalke pred rojstnim dnevem!

Bosa sem odbrzela, kar so me noge nesle, saj sem tedaj že vedela, kaj mam očka.

- Ti je mama kupila bratca ali sestrico? so me še punčko spraševale znanke in sveto sem verjela, da v svoji veliki usnjeni torbi babica zares prinaša otroke in prejema zanje denar kot trgovci za vse, kar pri njih kupimo.

Ob katehetovem pripovedovanju, da je Marija rodila Jezuščka, sem v prvem razredu naivno modrovala, da je RODILA druga beseda za

KUPILA.

Moje mnenje o kupoprodaji otrok se je prekucnilo na glavo naslednji oktober, ko nam je mama z dvoriščnega latnika trgala izabelo in je stanovalka Poldka naredila opazko:

- Še dan ali dva, gospa Saksida, in boste šli v Rim.

- Hvala Bogu! Saj komaj čakam. Poldkine besede so mi izzvale spomin na one, ki mi jih je rekla prijateljica, ko sva na svečnico tik pred blagoslovom prižgali svečki z isto vžigalico:

- MOJA MAMA JE ŠLA V RIM KUPIT FANTKA. JUTRI PRIDE DOMOV.

Zakaj neki je gospa Poldka omenila Rim, ko pa naša mama kupuje otroke doma?

Ni se še izrekel teden po najemnični napovedi, ko sta se mami rodila dvojčka, bratec in sestrica, v meni pa zagomazelo kup vprašanje.

Zakaj mora biti mama med kupovanjem otrok v postelji? Zakaj neki je večkrat kriknila, kot da bi jo kaj grozno bolelo? Ko je babica pri njej, otroci ne smemo v sobo, zakaj? In velik dvom: da je babica prinesla

v tisti, čeprav veliki torbi, oba novorojenčka hkrati. Ko pa je mama spet vstala, sem se prvič zavedela, da ni v pasu več tako strašno debela, ko preden je legla, zakaj?

Iz zameštrane vozla vprašanje se je prikazala razpoznavna nit: otroci pridejo iz mame, v torbi pa nosi babica vse kaj drugega.

Kot nekaj nedovoljenega sem odkritje obdržala zase, ob naslednjem porodu, ko je bila še v otročniški postelji, pa mi je mama sama od sebe razkrila, da se razvijajo otroci v materinem telesu, povedala je celo, v katerem organu, do njegovega imena pa sem takoj začutila nerazumljiv odpor, ki me do danes še ni zapustil. V zadregi sem vprašala:

- Ne boš šla v Rim?

- Ne, je smehljalje se odkimala. Veš, tako se reče o mamah, ki so več dni zdoma, ker gredo roditi otroke v bolnico, drugim pomaga babica kar doma.

Ni obrazložila kako, a da ne gre brez bolečin, so me že poučili njeni kriki.

Odtlej sem vsak njen porod čakala s strahom in tesnobo.

In tesnoba in strah sta bila vzmet, ki

mi je na dan mojih novih kopalk prožila noge najprej v tek po Opekarški, čez Prule in Žabjak, nato v hojo po Rožni ulici navkreber in mimo florjanske cerkve na Pot na Grad, kjer sem izpred ograje prve hiše zaklicala:

- Gospa Močan!

Skozi odprta vrata v prvem nadstropju se je hip potem prikazala na lesenem mostovžu in ko me je zagledala, je samoumevno in bodrilno zaklicala:

- Zorka! Takoj pridem!

Na dvorišče je sonce metalo zlate zajčke še dolgo potem, ko je prijokala na svet deklica, mamin dvanajsti otrok, in šele tedaj se je kot milni mehurček razblinila moja tesnoba. Okopano, napudrano in tesno pivito setrico je babica še pokrižala, preden jo je s svojim lahno rezkim, vendar toplim in prijaznim glasom izročila meni:

- Na štručko, Zorka!

Pri nas se je oglasila še štirikrat, a štručko so prejele v naročje mlajše sestre, sama sem bila za tako čast in srečo že prevelika.

Zora Saksida

25. Praznik frtalje v Rupi

Društvo Rupa-Peč je proslavilo 50-letnico zmage nad nacifašizmom z enominutnim molkom in žalostinko, ki jo je zaigrala godba na pihala Viktor Parma iz Trebč. Pred vaškim spomenikom je domače društvo Rupa-Peč v torek, 25. aprila, prvi dan tridnevnega praznovanja, posvetilo spominski proslavi 50-letnice zmage nad nacifašizmom in posebej smo se spomnili na delež, ki ga je žrtvovala Rupa.

Članica društva Lučka Tomsič je v pozdravnem nagovoru podala odlomek iz brošure Vlada Klemšeta Rupa v boju za svobodo, izdane ob odkritju spomenika v Rupi. Svoj peseg je končala z besedami: »Z današnjo proslavo se klanjamo vsem žrtvam 2. svetovne vojne, ki so se borile za svetle ideale in svobodo. Ohranimo te vrednote, ki so predpogoj za obstoj slovenske manjšine in sožitje med narodi.«

Slavnostni govornik je bil časnikar pri Radiu Trst A Ivo Jevnikar. Naj-

prej je v svojem nagovoru pozdravil prisotnega novoizvoljenega župana občine Števerjan in izvoljene svetovalce. V nadaljevanju je povedal nekaj misli o skupnih proslavah, ki bodo potekale v zamejstvu in Sloveniji; osrednje vprašanje ostaja za Slovence še vedno resnična sprava. Omenil je dogodke, ki so se odvijali med vojno in po njej na Slovenskem oz. Primorskem; zgodovine ni mogoče slikati črnobelo. Modro je presegati meje in ustvarjati sožitje ter sodelovanje.

Kulturni program se je končal z nastopom združenih zborov ZSKP pod vodstvom Zdravka Klanjščka; podali so pesmi Soči (S. Gregorčič), Lipa (M. Vilhar), Zdravica (F. Prešeren).

Kljub deževnemu vremenu se je proslave udeležilo lepo število ljudi. Zaradi slabega vremena je odpadel nastop ansambla Rom Pompom, ki bi z svojimi vižami obiskovalce razvedril.

Remo Devetak



Proslava 50-letnice zmage nad nacifašizmom

Odlomki iz govora časnikarja Iva Jevnikarja ob proslavi v Rupi 25.4.1995

Med današnjo slovesno mašo ob 50-letnici osvoboditve Italije je v milanski stolnici kardinal Martini med drugim dejal, da so temeljne vrednote, zaradi katerih so se v dnevih hudih preizkušenj ljudje odločali za boj in svobodo, še danes veljavne; zato - je dejal - je prav, da se jih spominjamo in se jim poklonimo. V tem duhu praznujemo to obletnico tudi mi, ker so napore idealnih ljudi, ki so se žrtvovali za svobodo, za svoje narodne pravice, za demokracijo, za družbeno pravičnost, tudi naša skupna dediščina (...)

Slovinci smo en sam narod in je naša zgodovina kljub različnim pokrajinskim značilnostim skupna. V osrednji Sloveniji je proslavljanje 50-letnice povezano s pomisleki; obnavljajo se spomini tudi na bratomorno vojno, na revolucijo, na največji pokol, ki je v slovenski zgodovini sledil ob koncu vojne, na 45-letno diktaturo. Vse to ni pokopano, zato ostaja osrednje vprašanje za Slovence resnična sprava. Če se tudi kak pomemben tukajšnji zgodovinar ne zna uživati v to slovensko tragedijo in še vedno rešuje te probleme v ozkem okviru opredelitev »boj za svobodo-kolaboracija«, potem je dokaz več, kako smo še daleč od tega, da bi kot narod znali vse slovensko trpljenje, ideale in zablode povzeti v skupno preteklost in jo predati našemu zgodovinskemu spominu (...)

Upravičeno lahko rečemo, da je bilo na Primorskem drugače kot v t.i. ljubljanski pokrajini; le če izvzamemo ožje zemljepisne predele Primorske, tu ni bilo državljanske vojne. Po drugi strani pa ravno tako drži, da so nekateri tudi na Primorskem od vsega začetka izvajali tudi revolucijo in se posluževali tudi hudega nasilja. Da komunisti s tem niso sprožili oborožene reakcije, se je treba zahvaliti premočni želji ogromne večine prebivalstva, da se za vsako ceno otrse fašističnih in nacističnih zatiralcev, da se po dvajsetih letih etničnega čiščenja združi z glavnino svojega naroda v skupno

svobodno državo. A likvidacije so bile tudi na Primorskem, med vojno in po njej. Več krščanskih socialistov in tigrovcev je sumljivo padlo v boju tudi pri nas (...)

Ko je kocka padla, posameznik ni mogel veliko vplivati na dogajanja; skušal je pošteno opravljati svojo dolžnost ali pa je izbral manjše zlo, ko je kljub problematičnosti hotel prispevati svoj delež. Bolj bo treba ovrednotiti trpljenje aktivistov, ki so ostali na milost in nemilost sovražnikom, ko so se borci lahko premikali; trpljenje internancev in izgnancev, tistih, ki so jim požgali hiše, ki so postali žrtve res totalne vojne, kot je divjala na tem strateškem območju. Skratka: eno je velika zgodovina z bitkami in strateškimi izbirami; drugo so človeške usode naših ljudi, njihovo trpljenje, dobra vera, razočaranja. Eno in drugo je del naše preteklosti, je prej žalostna zgodba kot pa epopeja; zgodba naroda, ki ni imel v sebi ne toliko izdajalcev ne toliko zločincev, kot bi izhajalo iz kakega jeznega pisanja. A je tudi epopeja, ker je naš narod pokazal tako življenjsko voljo in tako življenjsko moč kot malokateri.

Ponosni moramo biti tudi na to, da se je prvi antifašizem v Evropi rodil pri nas; ponosni na tigrovce, na duhovnike, na prosvetne delavce. Vsega tega se spominjamo danes in smo spoštljivi do trpljenja, ker skušamo tudi povleči kak nauk iz preteklosti. Zato upravičeno pro-

slavljamo in se veselimo, a z dostojanstvom, spoštljivo, nekoliko zadržano. Podoživljamo čustva tistih, ki so se lahko vrnili iz zaporov in taborišč; tistih, ki so končno opazili, da se nad Rižarno ne dviga več



dim; tistih, ki so bili prepričani, da so po dolgih mukah z orožjem v roki začrtali pravičnejše meje in boljšo družbeno ureditev. Našim ljudem je pred 50 leti odleglo, eksplodiral sta veselje in upanje; tudi danes je naš praznik, zlasti praznik tistih, ki so veliko žrtvovali za svobodo. Ta pa ni za vselej doma, zanjo si je treba prizadevati vsak dan. Veseli smo, da so nedeljske volitve pokazale, da je v Italiji morda premagana skušnjava desnih avantur (...)

Med nami Slovenci izboljšajmo sožitje in spoštovanje, dejansko enakopravnost pri skupnih zadevah, učinkovitost v skupnem nastopanju, ko gre za skupne zadeve!

Srečanje goriških ljubiteljskih gledaliških skupin

Z nastopom gledališke skupine Oder 90 iz Gorice se je 22. aprila začelo 11. srečanje goriških ljubiteljskih gledaliških skupin. Na njem sodelujejo goriške skupine z obeh strani meje. Člani Odra 90 so v Braniku uprizorili Kühneltovo delo *En dan z Edvardom*. Že od vsega začetka sodeluje tudi štandreska dramska skupina, ki se je letos predstavila 29. aprila v Desklah s komedijo Janeza Povšeta *Kandidiraj, le kandidiraj!* Poleg že omenjenih so prisotne še gledališke skupine iz Grgarja, Bilj in Nove Gorice.

Srečanje se bo končalo 12. maja v novem gledališču v Novi Gorici z nastopom dramske skupine Prosvetnega društva Štandrež.

Srečanje spremlja tudi strokovnjakinja Tea Rogelj, dramaturginja Primorskega dramskega gledališča.

Boleslav Simoniti, ki je odgovo-

ren za dramske skupine pri novogoriški Zvezi kulturnih organizacij, ki srečanje prireja, je v gledališkem listu zapisal: »O dosedanjih srečanjih si lahko mislimo, kar hočemo, vendar ne moremo mimo dejstva, da so v enajstih letih navrgla nekaj uporabnih spoznanj in odločitev. Ustvarili smo gledališko skupnost najrazličnejših zmogljivosti, estetskih občutljivosti in intelektualnih prodornosti, ne da bi zato katerakoli od ustvarjalnih usmeritev čutila kakršnokoli doktrinarno nasilje ali morebiti iz tega izviraajoče pod(pre)cenjevanje.

Sprostadušno samoumevnostjo smo k srečanjem pritegnili skupine z goriškega dela zamejstva; brez velikega hrupa smo nenehna priseganja na enotni slovenski kulturni prostor udejanjili v živa gledališka dogajanja slovensko govorečih odrskih začarancev z obeh strani meje.«

Zlata maša pri sv. Ignaciju

V cerkvi sv. Ignacija v Gorici je imel v nedeljo, 30. aprila, ponovitev zlata maše misijonar Ernest Saksida. Z njim je somaševal salezijanec p. Alfred Ughi (Jug), asistiral pa sta msgr. F. Močnik in K. Humar; na koru je pel travniški zbor. Med mašo je spregovoril g. misijonar sam in v nekaj besedah opisal svoje delo v Braziliji. Tja je odšel še kot mlad študent po končani prvi gimnaziji v goriškem malem semenišču kot salezijanski aspirant. V Braziliji je opravil vse bogoslovne študije in bil posvečen za mašnika. Tam je spoznal bedno stanje številnih mladih ljudi, prepuščenih ulici. Ob pogledu nanje je spoznal svoj poklic: skrbeti za to zapuščeno mladino. V ta namen je v mestu Corumba v državi Mato Grosso začel zbirati otroke in mladino ter ustanovil don Boscovo mesto (Ciudade don Bosco). Mladi se sami upravljajo čisto

deomokratično. Obiskujejo osnovne in obrtne šole. V tem don Boscovem mestu je do sedaj prevzgojil do 20 tisoč mladih; sedaj jih je tam okrog 2500. V glavnem je skrb zanje prav na ramenih g. Ernesta, ki je prišel sedaj v Evropo tudi z namenom, da preskrbi nekaj sredstev za svojo mladino. V ta namen ima v načrtu obisk številnih mest v Italiji in Španiji.

G. misijonarja je pozdravil tudi don Giuseppe Baldas, voditelj misijonskega centra, ki je poudaril, da center skrbi tudi za misijonarje iz koprške škofije, saj so deli te škofije bili do nedavnega del goriške nadškofije. G. misijonarju je v imenu misijonskega centra podaril večjo vsoto denarja.

G. misijonar se vsem iz srca zahvaljuje in obljublja, da bo s svojo mladino molil za vse dobrotnike.

Odkritje spominske plošče v čast Ljubki Sorli - Bratuž

V Tolminu bodo v soboto, 13. maja, ob 11. uri odkrili spominsko ploščo v čast goriški pesnici Ljubki Sorlijevi. Ob tej priložnosti bo krajša slovesnost, na kateri bo govoril predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti akademik dr. France Bernik. Proslava bo združena s kulturnim programom, med katerim bodo recitali pesmi priljubljene goriške pesnice.

Jugoslovanska zastava na KD A. Budal v Štandrežu

25. april in 1. maj so letos v domu Andrej Budal v Štandrežu praznovali na svojevrsten način. Na procelje doma so izobesili tri zastave: v sredino rdečo delavsko komunistično, na levo italijansko in na desno zastavo bivše jugoslovanske republike z rdečo zvezdo v sredini.

Verjetno pri domu Andreja Budala še niso seznanjeni, da je Slovenija že nekaj let samostojna in neodvisna država, ki ima novo zastavo. Če pa so, kaj bo treba čakati še petdeset let, da se bodo tega zavedli?

Vrsta proslav ob 50-letnici osvoboditve v naših krajih

V prejšnjih dneh so se po številnih naših vaseh zvrstile proslave ob 50-letnici osvoboditve in zmage nad nacifašizmom. Naši kraji so bili - kot znano - osvobojeni prve dni maja 1945 s prihodom slovenskih partizanov in jugoslovanske vojske. Osrednja proslava, s katero smo se Slovenci v Italiji skupno spomnili te obletnice, je bila v ponedeljek, 1. maja, v Doberdolu; številna slovenska društva in občinske uprave pa so v raznih krajih na Goriškem in Tržaškem priredili svoje spominke svečanosti.

Kar se tiče Tržaške, je bilo teh svečanosti kar precej: odvijale so se v Saležu, Ricmanjih, Boljuncu, Padričah, Bazovici, Gropadi, Škedenju, pri Sv. Ivanu, v Dolini, na Opčinah in drugod. Posebno slovesno je bilo v Dolini, kjer so spregovorili novoizvoljeni župan Boris

Pangerc, zgodovinar Galliano Fogar in slavnostni govornik akademik Ciril Zlobec, ki je poudaril vrednoto miru, za ohranitev katerega se je treba zoperstaviti tistim, ki jim je mir v napoto.

Na Opčinah so vse organizacije, ki sestavljajo vaško stvarnost, priredile v petek, 28. aprila, pohod po poteh spomina, to je po krajih, kjer so pred 50 leti divjali boji za osvoboditev Trsta. Pri Sv. Ivanu pa je društvo Škamperle priredilo niz predavanj z naslovom *Obudimo spomin*, na katerem so nastopili predavatelji Milah Pahor, Aleksej Kale in Samo Pahor. 50-letnice osvoboditve so se spomnili tudi v prvem rednem slovenskem televizijskem dnevniku, ki je bil v ponedeljek zvečer in v katerem je pričeval odv. Jože Škerl, ki je kot partizan vstopil v Trst prav 1. maja 1945.

Obnovljena stara mačkoljanska šola



V nedeljo, 23. aprila, so odprli obnovljene prostore stare osnovne šole v Mačkoljah, ki bodo odslej služili potrebam krajevne župnijske skupnosti. Prostore je blagoslovil škofov vikar msgr. Franc Vončina (na sliki), pel pa je zbor PD Mačkolje.

Umrli je Boris Race

27. aprila zvečer je v družinskem krogu umrl Boris Race, bivši dolgotletni predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze in ena najpomembnejših družbeno-političnih osebnosti v zamejstvu v povojnem času.

Rodil se je pred 79 leti v Hrpeljah, tam obiskoval osnovno šolo, srednjo šolo pa v Gorici. Nato se je izselil v Ljubljano, kjer je obiskoval tehnično srednjo šolo in dokončal njen arhitekturno-gradbeni odsek. Delal je pri raznih arhitektih in gradbenih podjetjih. Po nemški in italijanski zasedbi ter razkosanju Slovenije se je vključil v Osvobodilno fronto. Na svojem domu je organiziral ilegalno tiskarno, kjer so tiskali letake, propagandno gradivo in izdelovali žige. To dejavnost so italijanske okupacijske oblasti odkrile in Raceta obsodile na 30 let ječe. Do decembra 1943 je bil Boris Race v zaporu v Parmi, nato se je vrnil v vrste OF, kjer je bil najprej vodja tehnike Slavnik v Brkinih, nato pa vodja gradbenega oddelka pokrajinske tehnike KPS za Slovensko Primorje in namestnik pokrajinske tehnike za Primorsko. Med drugim ima velike zasluge za ustanovitev tiskarne Slovenija, kjer so tiskali Partizanski dnevnik, predhodnik

Primorskega dnevnika. Podobne naloge je imel v osvobojenem Trstu maja 1945.

Po vojni je Race zavzemal vrsto pomembnih funkcij v takratnih organizacijah v zamejstvu. Bil je odgovoren za agitacijo in propagando pri KS STO, tajnik in kasneje predsednik Slovensko-hrvaške prosvetne zveze, njegovo ime pa je posebno povezano z zgodovino SKGZ-ja, t. j. krovne organizacije levosredinske komponente slovenske manjšine v Italiji, ki je nastala po londonskem sporazumu leta 1954. V tem letu je bil na ustanovnem občnem zboru izvoljen v njen izvršni odbor, leta 1964 in 1970 pa je bil izvoljen za predsednika SKGZ-ja, kar je ostal do leta 1988, ko je predsedniško mesto prevzel Klavdij Palčič. Race je bil najmarkantnejša osebnost te organizacije od njenega nastanka do današnjih dni in je bistveno oblikoval njeno politiko. Veljal je za umirjenega in treznega sogovornika. Predčasom je izšla njegova knjiga *Razlogi za vztrajanje*, v kateri so zbrani članki, razprave in stališča o stanju slovenske manjšine v Italiji in o njenem političnem življenju v času, ko je načeloval SKGZ-ju. Borisa Raceta so pokopali v rodnih Hrpeljah v torek, 2. maja.

Dolinska sekcija SSK o volilnih izidih

Minulo soboto so se zbrali na družabnem srečanju člani razširjenega odbora dolinske sekcije SSK in njeni sodelavci, da ocenijo izide občinskih volitev s posebnim ozirom na uspeh koalicijske liste Skupaj - Insieme, v okviru katere je aktivno sodelovala tudi krajevna Slovenska skupnost. Zbrani člani in prijatelji so soglasno ocenili omenjeni volilni nastop kot nadvse uspešen tudi za sekcijo in kandidate, ki jih je bila predlagala volivcem na skupni listi in so bili vsi trije tudi izvoljeni.

Poleg tega so prisotni poudarili, da je tako prodoren uspeh skupne občinske liste pripisati tudi stvarni in iskreni želji naših ljudi, da moramo Slovenci zlasti v novih spremenjenih razmerah, kjer se le da, nastopati skupno ob ohranitvi svojih osebnih prepričanj.

Odbor sekcije SSK se zato zahvaljuje vsem volilcem in še zlasti tistim, ki so modro upoštevali njena navodila v zvezi z volitvami in tako odločilno pripomogli, da so bili doseženi vsi zastavljeni cilji. V tem smislu bo Slovenska skupnost še naprej delovala za blagor celotne krajevne in širše družbene skupnosti in za enakopravne odnose med Slovenci in Italijani na vseh področjih.

Druga dela družabnega srečanja se je udeležil novoizvoljeni župan Boris Pangerc, ki je prisotne pozdravil, se zahvalil za zaupanje in zaželel nadaljnje sodelovanje pri upravi občine.

Šmarnice na Tržaškem

Sv. Jakob	ob 16.30
Salezijanci	ob 17.
Sv. Vincencij	ob 17.25
Rojan	ob 17.30
Sv. Ivan	ob 18.
Barkovlje	ob 18.30
Škedenj	ob 19.30
Katinara	ob 17.
Repentabor	ob 19.
Ricmanje	ob 19.
Boršt	ob 19.
Sv. Križ	ob 19.30
Bazovica	ob 19.30
Mačkolje	ob 19.30
Kontovel	ob 19.45
Prosek	ob 20.
Boljunec	ob 20.
Dolina	ob 19.

Jambor - leto 24, št. 4-5

Glasilo tržaških skavtov Jambor letos ne izhaja tako redno kot prejšnja leta. Uredništvo se opravičuje. Tehnična razloga za velike zamude sta okvara tiskarskega stroja in računalnika.

Uvodnik je napisal Športni kor-moran. Ob 50-letnici konca 2. svetovne vojne opozarja na grozodejstva, ki smo jim priča tudi dandanes. Po svoje izviren je opis božične duhovne obnove, ki ga je prispeval Sramežljivi tiger. Kot običajno, je v številki precej prostora odmerjenega delovanju skavtske organizacije in dopisom. Med temi naj omenimo novice, ki so jih poslali skavtski bratanci, se pravi taborniki RMV. Omembe vreden je tudi kratek utrinek o umetnem oplojevanju z naslovom Kdo je moj oče. (mab)

Pohod prijateljstva med Gorjanskim in Mavhinjami



Na trgu v Mavhinjah (Foto Davorin Križmančič)

V nedeljo, 30. aprila, se je odvijal drugi pohod prijateljstva in odprte meje med Gorjanskim in Mavhinjami, ki ga je organiziralo društvo Cerovlje-Mavhinje pod pokroviteljstvom občin Komen in Devin-Nabrežina. Nedeljskega pohoda se je udeležilo več kot tisoč ljudi, kar je prispevalo k uspehu te prireditve, ki je bila pravi praznik obmejnega prebivalstva v znamenju sožitja, sodelovanja in odprte meje. Predlagali so tudi, da bi mejni prehod Gorjansko-Šempolaj v doglednem času postal mednarodni mejni prehod 1. kategorije.

Pohoda se je udeležilo več pomembnih in uglednih osebnosti, od županov Komna in Nabrežine Adamiča in Depangherja do podpredsednika deželnega sveta Budina, tržaškega prefekta Cannarozza, senatorja Bratine, predstavnika slovenskega konzulata Zorka Pelikana in drugih. Vsi so poudarili potrebo in željo po krepitvi odnosov med Italijo in Slovenijo ter si zaželeli, da le-ta čimprej vstopi v Evropsko unijo.

Pohoda prijateljstva se je udeležil tudi slovenski zunanji minister Zoran Thaler, ki je med drugim spregovoril o nedavnih polemikah, do katerih je v Italiji prišlo po njegovem govoru v Portorožu. Pri tem je poudaril, da so meje nedotakljive, da pa morajo postati vse bolj odprte in evropske.

Prvomajska praznovanja na Tržaškem

V ponedeljek, 1. maja, so se na Tržaškem zvrstile številne prvomajske proslave. Osrednjo so priredili vsedrjavni sindikati CGIL, CISL in UIL. Odvijala se je s sprevodom od trga pri Sv. Jakobu do Velikega trga, kjer je bil shod z govori sindikalnih predstavnikov: spregovorili so Adele Pino, član vsedrjavnega tajništva CGIL Angelo Airoldi, v slovenščini pa Daria Gherlani. V ospredju so bili problematika krize velikih industrijskih obratov (npr. škedenjska železarna), pokojnine, 50-letnica osvoboditve in položaj ženske, ki je zaradi današnje krize še posebej pod pritiskom.

Prvomajska shoda sta bila tudi v Miljah, kjer je med drugimi v slovenščini spregovoril občinski svetovalec SSK Marko Šavron, in v Sv. Križu, kjer je govoril sindikalist Renato Kneipp. Sicer so po naših vaseh godbe poskrbele za budnice, položili pa so tudi vence k spomenikom padlim. V Sv. Križu so poleg praznika dela v popoldanskih urah proslavili tudi 20-letnico spomenika padlim.

Škedenj



25. aprila so v Etnografskem muzeju v Kopru odprli razstavo o škedenjski krušarci. Govorila sta ravnatelj muzeja in Lojze Debelis, pel pa je škedenjski zbor pod vodstvom Aleksandra Sluge (na sliki).

V četrtek, 4. maja, smo pokopali našega župnika don Claudia Valleja, ki je umrl prejšnjo soboto v 66. letu starosti. Bil je naš župnik od leta 1985 in se ga spominjamo kot dobrega človeka, ki nam je šel vedno na roko in ni nikdar delal razlik. Bog naj mu bo bogat plačnik!

Obnovljena božjepotna cerkev na Prevalu



Marijina cerkev na Prevalu je bila v zadnji vojni oskrnjena in v glavnem porušena. Na prizadevanje g. Bellettija, sedanjega župnika v Mošu, kamor spada cerkev, je sedaj obnovljena. V nedeljo, 14. maja, jo bo goriški nadškof p. A.V. Bommarco posvetil. Verniki v Mošu se bodo na ta dogodek pripravili z duhovno obnovo in raznimi kulturnimi pobudami. Začeli bodo v petek, 5. maja, ob 20.30 v župni cerkvi s koncertom zbora sv. Ignacija. Nadaljevali bodo ves teden z raznimi duhovnimi srečanji v cer-kvi. V soboto, 13. maja, bodo ob 20.30 slovesno prenesli Marijino podobo iz cerkve v Mošu v cerkev na Prevalu; procesijo bo vodil nadškof, ki bo naslednji dan cerkev posvetil.

Iz delovanja Zveze slovenske katoliške prosvete

V torek, 2. maja, se je v Gorici sestal širši odbor Zveze slovenske katoliške prosvete, da bi obravnaval svoje sedanje delovanje. Člani so najprej zelo pozitivno ocenili občni zbor, ki je bil prejšnji mesec. Sledila je porazdelitev funkcij; za podpredsednika je bila imenovana Franka Padovan, za tajnico Valentina Humar, blagajnik bo Božo Tabaj, zapisničarka Anka Černic, gospodar Niko Klanjšček, organizacijski vodja Gabrijel Figelj, oseba za stike z javnostjo pa bo odslej Franka Žgavec. Na seji so obravnavali tudi predloge za odlikovanja Zveze kulturnih organizacij Slovenije. Zelo pozitivno so ocenili proslave ob 50-letnici zmage nad nacifašizmom, ki sta potekali v Rupi in Doberdolu. Na seji so tudi sklenili, da bo Zveza v drugi polovici maja priredila kulturni večer, posvečen dr. Janku Kralju. Sledilo je poročanje članic o delovanju, tako o opravljenem delu kot tudi o načrtih za bližnjo prihodnost. Naslednja seja bo v ponedeljek, 5. junija, v Doberdolu.

ISKRICE

Po 50 letih praznujemo osvoboditev; nekatere mrtve proslavljam, druge pozabljamo. Nekaterih ne bi smeli niti omenjati.

To naj bi bila proslava 50-letnice. Usodna enosmernost.

Evrošola 95 je bila dogodek, ki ga težko pozabiš. Otroci iz različnih delov Evrope, pripadniki posameznih manjšin, slovenski šolarji z nekaterimi italijanskimi vrstniki. Edinstven dogodek! Le dnevnik Il Piccolo se o njem zelo skopo poročal s sramotno oznako, da so bile to le... otročarije.

Piccolo, kako si kdaj majhen!

Francoski pisatelj Daniel Pennac je napisal zanimivo knjigo, ki še ni prevedena v slovenski jezik. Govori o tem, kako vzgajati k ljubezni do branja. To je danes zelo potrebno.

Med drugim piše: »Mladi so izgubili zaupanje v odrasle, ker jim ti knjigo vsiljujejo, ne pa ponujajo.«

Ste jih slišali po volitvah? Politične voditelje namreč. Vsi so zmagali. Neki profesor je celo mnenja, da je matematika znanost, ki potrebuje veliko domišljije.

Smo že prišli do tega? Hvala Bogu ne vsi.

Di Pietro, sic transit gloria mundi. Ali - prosto povedano - kmalu je vsega konec.

Pred kratkim so v neki italijanski porodnišnici zamenjali dva dojenčka. Običajni površni časnikar je pristavil: »Take stvari se dogajajo v tretjem svetu«. Nehajmo žaliti tretji svet! Take stvari se dogajajo v našem, »civiliziranem«

svetu.

Diktatura laičnega sveta. Neka vidna osebnost si je upala povedati svoje misli glede splava. Laični svet je dvignil krik in vik: »Gorje, če kdo misli drugače, kakor oni!«

Kaj, ko bi se ti ošabneži vrnili v vrtec, v šolo osnovne olike?

Iz nekega pisma: »Katolištvo ni obleka, ki si jo nadeneš na pragu cerkve; je vera, ki zavzame celotnega človeka.«

Katoličan si ali nisi!

V Ameriki vsako leto umre zaradi nasilja ali brezbrčnosti staršev najmanj 2000 otrok, ki še nimajo štirih let. To število je višje od števila smrti zaradi nezgod. Drugih 18.000 otrok ostane invalidnih celo življenje, 142.000 pa jih ostaja težko poškodovanih. In to v družinah!

Današnja družba, kako daleč od tebe je glas: »Pustite otročiče, naj pridejo k meni..., ker njih je nebeško kraljestvo!«

Laični časopisi si še ne dajo miru in pišejo o kipih Matere božje, ki jokajo. Verjetno se bojijo, da se dogaja nadnaravni pojav... Zakaj pa ne pišejo o tem, kdo je pravzaprav Marija in kaj predstavlja v naši kulturi?

Verni človek pa je še vedno miren...

Znanemu televizijskemu režiserju so zastavili vprašanje: »Ali mislite, da je televizija znižala kulturno raven publike?« »Ne. Mislim, da je znižala kulturno raven intelektualcev...«

Slovenski konzulat ima nov sedež

Od srede, 3. maja, deluje generalni konzulat Republike Slovenije v Trstu v novih prostorih. Iz prejšnjega sedeža v ul. Carducci se je namreč preselil v nove, primernejše prostore v ul. San Giorgio I v bližini Nabrežja. Prostor v ul. Carducci so se namreč izkazali za pretesne zaradi velike količine dela, ki ga mora konzulat opravljati, zlasti z izdajanjem vizumov za državljane drugih republik bivše Jugoslavije, ki se želijo vrniti domov skozi Slovenijo.

Konzulat bo v novih prostorih posloval s sledečim urnikom: ob delavnikih bo sprejemanje strank od 9. do 12. ure. Ob ponedeljkih, sredi in petkih bodo od 9. do 10. ure sprejemali vloge za vizume, ki jih bodo izdajali v istih dneh od 15. do 15.30. Številka telefona novega sedeža je 040/307855, faxes pa 040/308266.

Srečanja s sakralno glasbo

Tudi letos bodo v mesecu maju v Gorici srečanja s sakralno glasbo. Prve tri sobote v maju bodo nastopili solisti in razne skupine. Na sporedu so solospeli, nastopi instrumentalnih skupin, zborovska glasba itd.

Posebno zanimiv je predvideni program za soboto, 20. maja, ko bo slišati praznično koncerto za orgle in orkester, ki ga je napisal goriški skladatelj S. Jericijo. Na sporedu bo tudi Jugendmesse za soliste, zbor in orkester F.J. Haydna.

Srečanja, ki jih že tretje leto pripravlja zbor S. Ignazio, bodo v cerkvi sv. Ignacija na Travniku v Gorici ob 20.30.

Vsi ljubitelji nabožne glasbe toplo vabljeni!

Mednarodno priznanje dr. Dušku Jelinčiču

Prejšnji torek je dr. Duško Jelinčič prejel mednarodno priznanje v Trentu. Podelil mu ga je Mednarodni filmski festival, ustanova, ki že 24 let podeljuje priznanja tudi literarnim knjigam o gorah, prevedenim v italijanščino. Jelinčič je prejel to priznanje za svojo knjigo *Zvezdne noči*, ki je izšla v Vidmu pri založbi Campanotto; prevedel jo je Paolo Privitera. Dr. Jelinčiču izražamo svoje čestitke.

Pojasnilo

V zadnjem KG je bilo objavljeno, da je g. Marij Gerdol župnik pri sv. Jerneju; to je pri nekaterih povzročilo nekaj zmedenosti. Pojasnjam, da bodisi na Opčinah, kjer župnikuje g. Zvone Štrubelj, kot v Slovenskem pastoralnem središču, ki ga vodi g. Marij Gerdol, ostane vse kot doslej. G. Zvone Štrubelj bo

OBVESTILA

SSG - GORICA. Sergej Verč: SAMOMOR KITOV. Krstna uprizoritev, režija Mario Uršič. V ponedeljek, 8. maja, ob 20.30 red A, v torek, 9. maja, ob 20.30, red B v Kulturnem domu v Gorici.

♦♦♦

SKRD JADRO vabi na sedež društva v Romjanu v četrtek, 11.5., ob 20.15 na srečanje z go. Magdo Sturman iz Mačkolj (TS), ki bo pokazala zanimive diapozitive o svojem potovanju po Avstraliji. Vabljeni!

♦♦♦

SKRD JADRO in KULTURNI DOM vabita na otvoritev samostojne razstave slikarja Oskarja Beccie in na predstavitev zbirke poezij Lilijane Vižintin, ki sta dolgoletna odbornika laškega društva. Petek, 12. t.m., ob 19. uri v Kulturnem domu v Gorici.

♦♦♦

Škofijsko središče za mladinsko pastoralno-Trst vabi na PRAZNIK MLADIH 1995, ki bo v nedeljo, 7. maja, od 9. do 16.30 v salezijanskem oratoriju don Bosco, ul. dell'Istria 53. Program: sprejem, molitev, prosti čas, družina, šola in delo, skupno kosilo, glasbeni popoldan. Evharistično bogoslužje bo vodil škof.

♦♦♦

MARIJIN DOM PRI SV. IVANU vabi na predstavitev kasete vokalne skupine Krila iz Ljubljane. Velik glasbeni užitek za vse okuse! Toplo vabljeni! Nedelja, 7. maja, ul. Brandesia 27 ob 18. uri.

♦♦♦

MESEČNA MAŠA ZA EDINOST bo v ponedeljek, 8. maja, ob 17.30 v Marijinem domu v ul. Risorta 3. Sledi razgovor ob diapozitivih.

♦♦♦

V BARAGOVEM DOMU V RIC-MANJIH bo odprta razstava dokumentov in slik do nedelje, 14. maja.

♦♦♦

DOMJO. V nedeljo, 14. maja, bomo slavili god našega župnijskega zavetnika p. Leopolda Mandiča. Sv. maša bo popoldne ob 17. uri. Sledil bo kulturni spored na prostem.

♦♦♦

KLUB PRIJATELJSTVA V TRSTU vabi na izlet v Režijo v četrtek, 18. maja. Vpisovanje do 10. maja v trgovini Fortunato, ul. Paganini 2, kjer boste dobili podrobnejši program in navodila. Spremljal nas bo prof. Merku.

♦♦♦

MEDŽUPNIJSKA KATEHEZA ZA ODRASLE bo v petek, 12. maja, ob 19. uri v Barkovljah v mali dvorani pri cerkvi. Ob zanimivi razlagi g. Jožeta Špeha se bomo poglobljali v lepote Sv. pisma.

+ ZAHVALA

ob izgubi naše drage mame

KATARINE (TINE) KOVIC vd. TOMSIČ

se najiskrenejše zahvalujemo posebno gospodu župniku V. Žerjalu, dr. Marjanu Čijanju za vso skrb, darovalcem cvetja in v dobre namene ter vsem, ki so nam v nesreči stali ob strani.

Sin Venče, hči Dorina z družino in ostali sorodniki

Čestitke

Barbaro in Thomasa je razveselila mala Ana. Srečnim staršem iskreno čestitajo teta Jerica in stric Albert z družinama in ostalo sorodstvo.

Pevski zbor F.B. Sedej čestita Barbari in Thomasu ob rojstvu prvo-rojenke. Mali Ani želi, da bi čimprej pristopila v pevske vrste.

DAROVI

Za cerkev v Sovodnjah: namesto cvetja na grob Klelije Novak Krešček sestra Bernarda s hčerkami 200.000, sestrične Jelka, Ladka in Marčela z družinami skupaj 150.000, svakinja Slavica z družino 100.000; v spomin na Karla Fajta družina 150.000 lir.

Za cerkev v Gabrjah: O.D. 5.000 lir.

Za cerkev na Peči: namesto cvetja na grob Tine druž. Florenin, Peč 12. 50.000, nečaki Kovic, Peč 10, 100.000, druž. Malič, Peč 31, 50.000; Zora Cotič, Peč 1, 50.000 lir.

Za KG: v spomin na pok. Florjana Vetrica Pavla Rijavec 65.000 lir.

Za mis. p. Radka Rudeža, Zambija: brat Branko 500.000 lir.

Za brata Bajca, Slonokoščena obala: N.N. 50.000, A.Š.V. v blag spomin Ljubke Šorli-Bratuž 100.000 lir.

Za misijon p. Kosa: Bogdan Rutar, Rupa 47, 20.000 lir.

Za lačne po svetu: N.N., Rupa, 100.000 lir.

Za slov. misijonarje: N.N. iz Števerjana 25.000 lir.

Za soc. zavarovanje misijonarjev: N.N. iz Števerjana 25.000 lir.

Za Vincencijevo konferenco: N.N. dobrotnik iz Ature 25.000 lir.

Za Marijin dom v ul. Risorta: družbenica M.P. 100.000 lir.

Za Marijin dom in za cerkev v Rojanu: Mira Bole v spomin dragih staršev po 100.000 lir.

Za barvna okna v Bazovici: Škrjanc Marija v spomin sestre Angele 100.000, druž. Ozbič ob 25. obletnici poroke 50.000, N.N. 10.000; Glažar Vinko iz Ljubljane 30.000; v spomin Miroslava druž. Pečar 40.000; Marija Dolenc 50.000; druž. Mahnič v spomin pokojnih 50.000; Dora Pickotova 10.000; Marija Laljkova 40.000.

Za cerkev Marije brezmadežne na Pesku: ob poroki Radota in Marize 400.000; druž. Ozbič ob 25. obletnici poroke 35.000, mati Olga v spomin na sina Dušana 50.000; dva financarja 50.000 lir.

Za cerkev sv. Roka v Gropadi: Klara Blunkotova v spomin matere Štefanije 50.000; Marija Blunkotova 20.000; Danica Milkovič 35.000 lir.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:

Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva
Riva Piazzutta 18 - Gorizia - P.I. 00480890318
Tiska: Tiskarna Budin
Riva Piazzutta 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:

Italija	55.000
Slovenija	55.000
inozemstvo	80.000
zračna pošta	100.000

Oglasi in osmrtnice: 1 modulo (5 cm višine v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA. Možne so sestave z več enako velikimi moduli, ne pa vmesne mere.

Član:



ZDROŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA



ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV